

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**CUMHURİYET DÖNEMİNDE OLİMPİK
TÜRK BİNİCİLİĞİNİN GELİŞİMİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tolga KARAPİRİM

TEZ DANIŞMANI
Prof.Dr.Ömer ŞENEL

ANKARA
Aralık 2009

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü**

**Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı
çerçevesinde yürütölmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.**

Tez Savunma Tarihi :18/11/2009

**Prof.Dr.Ömer ŞENEL
Gazi Üniversitesi
Jüri Başkanı**

**Prof.Dr.Güner EKENCİ
Gazi Üniversitesi**

**Yrd.Doç.Dr. Velittin BALCI
Ankara Üniversitesi**

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	I
İçindekiler	II
Önsöz	IV
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Binicilik Sporuna	4
2.2. Olimpik Bir Spor Olarak Binicilik	5
2.3. Olimpik Binicilik Branşları	7
2.3.1. Engel Atlama	7
2.3.2. At Terbiyesi	9
2.3.3. Üç Günlük Yarışma	14
2.3.4. Olimpik Binicilik Branşlarının Dünyadaki Yeri	17
2.4. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Biniciliği	20
2.5. Binicilik Sporunda Okullaşma	24
2.5.1. Türk Biniciliğinde Okullaşma	28
2.5.2. Sipahi Ocağı Binicilik Kulübü	38
2.6. Cumhuriyet Dönemi Türk Biniciliğinin	40
Gelişimi	
2.6.1. 1930 – 1940 Yılları Arası	40
2.6.2. 1940 – 1960 Yılları Arası	42
2.6.3. 1960 – 1978 Yılları Arası	43
2.6.4. 1978 –1996 Yılları Arası	44
2.6.5. 1996 –2000 Yılları Arası	47
2.6.6. 2000 –2009 Yılları Arası	47

2.7. Türkiye Binicilik Federasyonu	48
3. GEREÇ ve YÖNTEM	51
4. BULGULAR	52
5. TARTIŞMA	58
6. SONUÇ	62
7. ÖNERİLER	65
8. ÖZET	67
9. SUMMARY	69
10. KAYNAKLAR	71
11.TEŞEKKÜR	74
12. ÖZGEÇMİŞ	75

ÖNSÖZ

Türk insanının yaşam tarzı ile bütünleşen at, evcilleştirildiği tarihten günümüze kadar gerek medeniyetlerin gelişmesinde gerekse göçebe kültürünün yayılmasında önemli bir yer tutmuştur. Atlar gündelik hayatın yanı sıra siyaset, savunma ve kültürel sahalarda da kendini göstermiş, savaş alanlarında vazgeçilmez birer silaha dönüşmüşlerdir. Türk Tarihinin her döneminde "At Murattır" sözcüklerine bağlı kalınarak, Türkler ata karşı sevgi, güven, ilgi duymuş ve onu kendisinden bir parça kabul etmiş, ona kutsallık tanımış, saygınlık kazandırmış, sanatında, edebiyatında, müziğinde eşsiz bir yer vermiştir.

Tarihimizde bu kadar etkin olan atın Türkler tarafından uluslararası kurallar çerçevesinde sportif olarak kullanımı Cumhuriyet Dönemine rastlar. Bu çalışma Türkiye’de sportif binicilik eğitiminin başladığı Cumhuriyet Döneminden günümüze kadar olan dönemdeki olimpiik Türk biniciliğinin gelişimini ortaya koymak için yapılmıştır.

1.GİRİŞ

Türk insanının yaşam tarzı ile bütünleşen at, evcilleştirildiği tarihten günümüze kadar gerek medeniyetlerin gelişmesinde gerekse göçebe kültürünün yayılmasında önemli bir yer tutmuştur. Avrupalı bilim adamlarının da kabul ettikleri gibi, atı ilk defa evcilleştiren Türklerdir ve onlar kendi ana yurtlarında atı kullanmakla kalmamışlar, yaptıkları büyük göç, istilâ ve akınlarla atı Avrupa'ya da evcil olarak getirmişlerdir.¹

Tarihte Türkler ve atın birlikteliği için şöyle deniyor;

“Türkler süvari muharebesinde şimşek gibi süratli olan atları üzerinde mihli gibi dururlar. Hayatlarını kâh alelâde ve kâh kadınlar gibi yan bir vaziyette at üzerinde geçirirler. İhtimallarını at üzerinde yaparlar. At üzerinde alışveriş yaparlar, at üzerinde yerler, içerler, hatta uykularını bile atlarının boynuna doğru eğilerek uyurlar. Biniciliğe daha küçükken alışmış olan gençler yaya yürümeyi adeta haysiyetlerine yediremezler.”¹

Bozkırlarda göçebe hayatı yaşayan, sürüler halinde at besleyen, at eti yiyen, kısırak sütü içen ve o süttten içki yapan, ölünce de atıyla beraber gömülen, hatta atına mezar yaptıran ve savaşta onu en iyi şekilde kullanan, “bindiğim at ve kuşandığım kılıç hakkı için” and içen Türk milletinin ata en güzel binen bir millet olduğundan asla şüphe edilemez.²

İlk tarihsel belgemiz olan Göktürk yazıtlarından (8. Yüzyıl) bu mücadelecı ve korkusuz insanların hayatlarının çok zaman at, ok ve yay ile geçtiği anlaşılmaktadır. Dahası, bu metinlerde atların ölümünden erlerin ölümü gibi söz edilir. Bu da atı uysallaştıran Türklerin at ile bütünleştiklerinin bir anlatımıdır.³

Türkler, daha beşikte iken binicidir. Çocuk beşikte iken bacakları arasına konan bir odun parçası vardır ki bir binici, at üzerinde nasıl oturursa çocuk da, bu odun parçası üzerinde aynı vaziyettedir. Çocuk emeklemeğe başlar başlamaz ya bir koyunun, ya da bir köpeğın üzerine tırmanır. Beş yaşına geldiği zaman, kardeşleriyle ve arkadaşlarıyla ata binmeye başlar. Çocuk sekiz yaşına gelince, artık tam bir binicidir. On iki yaşında ise, yabani atları bile emrine boyun eğdirecek şekilde maharetli bir binici olur.³

Tarih boyunca Türkler tarafından daha çok binek hayvanı olarak kullanılan at, daha sonraları savaş atı ve spor atı olarak da yetiştirilmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda olimpik binicilik branşlarında, 1960 yıllarına kadar uluslararası yarışmalarda bayrağımız şerefle dalgalandırılmıştır. Ancak daha sonraki yıllarda binicilik dünya çapında gelişimini sürdürürken Türkiye’de bir duraklama yaşanmıştır.

Bu araştırmanın amacı; Cumhuriyet döneminde Türk biniciliğinin olimpik gelişimini ortaya koymaktır. Ayrıca bu araştırmada şu sorulara da cevap aranacaktır.

- Binicilik sporunun gelişimini etkileyen kurumlar hangileridir?
- Binicilik sporunun gelişiminde okullaşmanın etkisi nedir?
- Binicilik sporunun gelişimini olumsuz yönde etkileyen sebepler nelerdir?

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Binicilik Sporu

Temelinde barındırdığı doğa ve hayvan sevgisi sayesinde bir yaşam biçimi olan binicilik sporu; bireyin, yeryüzünün en soylu varlıklarından biri olan at ile birbirlerini tanıyarak, etkileyerek ve nihayetle tamamlayarak oluşturdukları uyumu, kendilerini izleyenlere en estetik biçimde sundukları bir sanat olarak tarif edilebilir. Biniciliği aynı zamanda, at ve binicinin sahip oldukları kudret ve maharetleri sanatsal bir gösteriye dönüştürme süreci içerisinde, evrensel doğrulardan azami suretle istifade eden ve sürekli kendini geliştirme gayreti içerisinde olan bir bilim olarak da tanımlamak mümkündür. ⁴

Binicilik en eski ata sporlarımızdan biridir. Türkler atı, yük taşımakta, araba çektirmekte, avda ve savaşta kullanmışlardır. Bilhassa harplerde kullanılan atlar özel bir eğitimle yetiştirilirlerdi. Orta Asyadaki Türklerden Osmanlılara gelinceye kadar bütün devletlerin vaz geçilmez harp vasıtalarından olmuştur. Türklerin terk etmedikleri üç hasletinden biri attır. Darbimesel olarak dillerde dolaşan, “At, avrat, silah bırakılmaz.” sözü hala kullanılmaktadır. Günümüzde Anadolu köy düğünlerinde oynanan cirit, oğlak gibi oyunlar, Türklerin çok eskiden beri yaptıkları atlı sporlardan bazılarıdır. Osmanlılar at terbiyesine çok önem verirlerdi. Sulh zamanı uzun süren eğitimler, atları, savaş alanlarının korkusuz yiğitlerinin candan arkadaşı yapardı. Zafer nağmelerinin göklere yükseldiği mehteran marşları

ile atlar şaha kalkar, düşman üzerine hücumda sabırsızlık gösterirlerdi. Talimlere o kadar dikkat edilirdi ki, kulağı hassas olan bu hayvanlar mehteran susunca tedirgin olurlar, geriye çekilmenin olacağını sezerek huysuzlaşırlardı.⁵

2.2. Olimpik Bir Spor Olarak Binicilik

Binicilik, at terbiyesi, engel atlama ve üç günlük yarışma bölümlerinden oluşan, bayan ve erkek sporcuların bir arada yarıştığı ve değerlendirildiği olimpik bir spor dalıdır. Bunun yanı sıra; binicilik sporunun bir özelliği de, asker binicilerin üniformalarıyla katılabildiği tek spor dalı olması sebebiyle manejlere ayrı bir renk katmasıdır.⁶

Biniciliği, bir olimpiyat branşı olarak kabul ettirme hususundaki ilk ciddi teşebbüs, Kont Clarence Von Rosen öncülüğündeki bir grup İsveçli subay tarafından yapılmıştır. Kont Clarence, 1906'daki Olimpiyat Komitesi toplantısında Baron de Coubertin'e başvurmuş ve sonuç olarak Baron'dan taslak bir binicilik olimpiyat programı oluşturmasını talep etmiştir. Bu program, 1907'de Hague'deki Olimpiyat Kongresinde sunulmuş ve Londra'da yapılacak olan 1908 oyunları için kabul edilmiştir. Organizasyon Komitesi 8 ülkeden 88 binicinin katılımını kabul etmesine rağmen sözünden caymıştır. Şans eseri, sonraki 1912 oyunları Stockholm'e verildi ve Kont Clarence Von Rosen tarafından önerilen binicilik olimpiyat programı kolayca kabul edildi. Davetler, 1911

sonbaharında milli olimpiyat komiteleri ve askeri bölümlere gönderildi. Üç günlük yarışmalara katılım askerlerle sınırlandırıldı, fakat atlama ve at terbiyesi yarışmaları sivillere açık tutuldu. Olimpiyatlarda ilk defa biniciliğin yer alması, 10 ülkeden 70 atla, tamamı subaylardan oluşan 62 yarışmacının katılımıyla gerçekleşmiştir. ⁶

Olimpiyat oyunlarında biniciliğin yer almasıyla, biniciliğin temelini oluşturan üç olimpiyat disiplini için tespit edilen uluslararası kurallar netleşmeye başladı. En sonunda, on ülkenin milli binicilik kuruluşlarından delegeler, uluslararası bir federasyonun oluşumunu tartışmak için 1921 Mayıs'ında Lozan'da toplandılar. Olimpiyatlar birçok yönden, atlı sporların dünya çapında gelişmesine ve Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI) 'nun kurulmasına olağanüstü bir teşvik sağlamıştır. ⁶

Spor amaçlı binicilik tarihi, eski çağlara uzanır. Orta Asya'nın göçebe ulusları güç ve cesaret gösterisi olarak atlara eyersiz binerler ve onları boynun altından dolanan basit bir yularla yönetirlerdi. Atlara eyer konulması ve ağızlarına gem vurulması 15. Yüzyılda yaygınlaştı. Böylelikle o tarihlerden bu yana biniciler atları daha iyi yönetme ve at üzerinde daha iyi durabilme olanağı buldular. İlk yıllarda kullanılan ağır eyerlerin yerini, içi kırıla dolu eyerlerin almasıyla rahat bir oturuş sağlandı. Daha etkili gemlerle, mahmuzların kullanılması da biniciliği güvenli duruma getirdi. ⁷

Günümüzde, Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)'nin resmi olarak kabul ettiği binicilik branşları müteakip maddelerde sıralanmıştır.⁸

1. Engel atlama
2. At terbiyesi
3. Üç günlük yarışma
4. Atlı dayanıklılık
5. Atlı araba
6. Atlı jimnastik
7. Paralimpik (engelli) binicilik yarışmaları

2.3. Olimpik Binicilik Branşları

2.3.1. Engel Atlama

Çeşitli konumlarda hazırlanmış engelli bir parkur üzerinde yarışmacı ve at ikilisinin denendikleri ve bu sayede atın engele karşı olan dikkatini, atlamadaki kudret, kabiliyet ve itaatini, binicisinin ise denge, uyum ve yumuşaklık esasları dahilindeki hissiyat ve becerisini ortaya çıkaran bir yarışmadır.⁹

Binicilik sporları arasında bu branş olimpiyatlardaki en popüler olanıdır. Engel atlamada gerçek şampiyonlar, büyük engelleri dokunmadan aşma çabası içinde olan atlardır. Bir engel atlama yarışması, çeşitli konumlarda hazırlanmış bir engelli parkur üzerinde, yarışmacı ve at

ikilisinin denendikleri bir yarışmadır. Yarışmanın amacı, atın engele karşı olan dikkati, becerisi, gücü, gidiciliği ve itaati gibi nitelikleriyle binicisinin becerisini ortaya çıkarmaktır.¹⁰

Engel atlama parkurları geniş bir alan etrafında ve içinde birçok çeşidi olan kesin izleri takip eder. Parkurlar, parkur düzenleyicilerin kontrolünde hazırlanır. İyi hazırlanmış bir parkur, atı işini yaparken cezalandırmadan zevk alarak mücadele etmesini sağlar. Manej içerisinde engeller, binicinin en fazla zamanı aşmadan parkuru tamamlayabilmeleri için aralarındaki mesafeler dikkatle ölçülerek yerleştirilir. Parkurlarda genellikle 15-20 engel ve atlayış adedi olur. Engellerin şekil ve görünümleri cezbedici olmalıdır.¹⁰

Uluslararası Binicilik Federasyonu engellerin maksimum genişlik ve yüksekliklerini kurallarla belirler. Buna göre “Kudret”, “Güç ve Maharet Yarışmaları” veya “Yüksek Atlama Yarışması” dışında hiçbir engel 1.70 m. yüksekliği ve 2.00 m. genişliği aşmamalıdır.¹⁰

Türkiye’de düzenlenecek yarışmalar 80 cm.den baslar. En yüksek yarışma 160 cm.dir. Her bir yarışma sınıfı yükseklikleriyle anılır ve 5’er cm. yükseltilerek yapılır. Engel atlama yarışmalarında, parkurlara konulacak engellerin azami ölçüleri ile süratleri aşağıdaki çizelgede belirtilmiştir:⁹

S.Nu.	Azami Yükseklik (cm)	Azami Genişlik (cm)	Sulu Hendek	Sürat (m/dk)
1	80	80	-	300-325
2	85	90	-	300-325
3	90	90	-	300-325
4	95	100	-	325-350
5	100	100	-	325-350
6	105	110	-	350
7	110	130	-	350
8	115	130	300	350
9	120	140	300	350
10	125	140	300	350
11	130	150	350	350
12	135	150	350	350
13	140	160	350-400	375-400
14	145	160	400	375-400
15	150	170	450	400

2.3.2. At Terbiyesi

At Terbiyesinin (Dresaj) amacı atın uygun bir eğitim ile doğasında var olan üç yürüyüş kararının (adeta, süratli ve dörtnal) en parlak hale getirilmesi ve bunları yaparken atın motivasyonunun en yüksek düzeyde tutulmasıdır. Bunun sonucu olarak atı sakin, elastiki, yumuşak ve

esnek ama aynı zamanda güvenli, dikkatli ve istekli yapmasını sağlayarak, binicisiyle mükemmel bir ahengi yakalamaktır.¹¹

At terbiyesi biniciliğin esasını teşkil eder. Maksudı, atın muvazene ve yumuşaklığını, binicinin yardımlarına karşı itaatini meydana çıkarmaktır. Atın yürüyüşlerindeki serbestiyet, hareketlerindeki ahenk, yumuşaklık, sevk ve idaredaki kolaylık, atın doğru vaziyetini muhafaza etmesiyle kendisini gösterir. Bunlar da ancak at terbiyesi hareketleriyle mümkündür.¹⁰

At terbiyesi, binicinin ata isteğini iletmek, bunu seri bir şekilde icra etmenin kendi hesabına faydalı olacağını ona anlatmak ve nihayet bunu ona kendi isteğiyle kabul ettirmekten ibarettir.¹⁰

Sonuçta; atı sakin, esnek, gevşek ve de kendine güvenli, dikkatli, duyarlı kılar ve böylece de binici ile mükemmel bir uyum sağlar. At kendinden emin ve binicisinin kontrolünde dikkatlidir. Düz hatlarda dosdoğru, eğri hatlarda ise uygun bir biçimde eğilir. Bütün çalışmasında, hatta duruşta at daima “dizginde”, yürüyüşü düzenli, serbest ve hiçbir şekilde tutuk değildir. Binicinin en ufak uyarısına cevap verir.¹⁰

Yarışmalar üç ayrı hakem tarafından değerdendirilir. Tüm yarışmacılar yarışmadan önce belirtilen izi takip ederler. İzde yapılan her hata cezalandırılır. ¹⁰

Yarışma alanı düz, 60 metre uzunluğunda ve 20 metre genişliğinde olmalıdır. Alanın çapraz veya uzun yolu boyunca olan kot farkı 0.50 metreden fazla olmamalıdır. Yarışma alanının detaylı özellikleri müteakip maddelerde belirtilmiştir. ¹¹

1. Kısa kenar boyunca kot farkı 0.20 metreden fazla olmamalıdır. Manejde kum baskın olmalıdır.
2. Çitlerin iç tarafından ölçüldüğünde 15 metreden az olmamak üzere seyirci için bir mesafe bırakılmalıdır.
3. Kapalı manejde ise bu mesafe en az 3 metre olmalıdır.
4. Çitlerin yüksekliği 0.30 metre olmalıdır.
5. A noktasındaki çitin parçası kolayca taşınabilmeli ve yarışmacıların alana giriş ve çıkışını kolaylaştırmalıdır.
6. Çit, at ayağını bastığında içine girmeyecek cinsten olmalıdır.
7. Çitlerin üzerine reklam olacaksa A noktası hariç sadece siyah ve kahverengi olabilir ve manej harflerinden en az 1.5 metre uzaklıkta olmalıdır. C H kısa kenarına reklam konmamalıdır. B ve E noktalarının her ikisine 3 metreden daha yakına reklam konmamalıdır.

8. Çitler üzerindeki reklam uzunluğu maksimum 44 metre olmalıdır. Reklamlar düzenli bir şekilde yerleştirilmeli ve her bir uzun kenar diğeriyle simetrik düzenlenmelidir.
9. Sponsor damga/logosunun yüksekliği 20 santimetreyi geçmemeli ve reklam manej çitinin en üst seviyesini geçmeyecek şekilde sabitlenmelidir. Reklam sadece manej çitlerinin iç tarafına yerleştirilmelidir. FEI ve televizyon yayıncılarının anlaşmalarının gerekliliklerine saygı gösterilmelidir.
10. Çitin üzerine yapılan her hangi bir reklam Yabancı Teknik Delege/Yabancı Hakem tarafından onaylanmalıdır.
11. Çitin dışına konulacak harfler çitten yaklaşık 0.5 metre dışarıda ve kolayca görülebilecek şekilde konulmalıdır. Harflere ilave olarak çit üzerine harflerin yerini belirtmek için özel bir işaretleme yapmak zorunludur.
12. Atları korkutmayacak şekilde orta hattın açık bir şekilde işaretlenmesi zorunludur. Bir öneri olarak, çim alanlarda merkez hattı diğer bölgelere göre daha kısa kesilir veya kum alanlarda uygun bir biçimde silindir geçirilebilir.
13. Üç hakem açık manejdeki yarışmalarda kısa yol boyunca, çitten maksimum 5 metre, minimum 3 metre uzaklığa, kapalı manejde minimum 3 metreye yerleştirilmelidir. Başkan orta hattın uzunlamasına C' de, diğer iki hakem (M ve H) 2.50 metre uzun kenarların uzunlamasına başkanın sağına ve soluna yerleştirilmelidir. İki yan hakem (B ve E) sırasıyla B ve

E'den minimum 3 metre, maksimum 5 metre dışarıya yerleştirilmelidir. Üç hakem kullanıldığı zaman birisi uzun kenarda oturabilir.

14. Her bir hakem için ayrı bir platform veya kulübe bulunmalıdır.

15. Hakemlerin manejin görüntüsünü daha iyi alabilmeleri için 0.50 metreden az olmayacak şekilde yerden yükseltilmelidir (Serbest Sıtıl testlerde biraz daha yüksek olabilir). Kulübe veya platform üç kişinin oturabileceği yeterli genişlikte olmalıdır. E ve B' ye yerleştirilen hakemlerin stantları kenar camları ile çevrilmelidir.

16. Alan zemininin yeniden düzenlenmesi için, her 5 veya 6 yarışmacıdan sonra 10 dakika ara vermek zorunludur. Eğer yarışmaya 26 yarışmacıdan fazla yarışmacı katılıyorsa 20nci yarışmacıdan sonra en az 1 saatlik ara verilmelidir.

17. Eğer yarışma kapalı manejde ise, alan manej duvarından minimum 2 metre uzaklıkta olmalıdır.

18. Yarışmacı/at, eğer alanı yarışma dışı herhangi bir zamanda kullanırsa diskalifiye edilir.

19. Teknik Delege veya Hakem Heyeti Başkanı tarafından bazı ayrıcalıklar yapılabilir.

20. En az 20x60 metre ebadında bir çalışma alanı yarışmaların başlangıcından 3 gün önce yarışmacıların kullanımına açılmalıdır. Eğer mümkünse bu alan yarışma alanı ile aynı özellikleri taşınmalıdır.

21. Eğer 20x60 metre ebadında çalışma sahası sağlanamıyorsa, yarışmacıların müsabaka alanında atlarını çalıştırmalarına izin verilmelidir.

Yarışma alanının yarışma dışındaki zamanlarda kullanılması belirli bir zaman planlamasıyla açık bir şekilde belirtilmelidir.

22. Kapalı maneje yarışmalarında maneje girmeden önce yarışma alanının etrafında binicilerin at binmeleri mümkün değilse zil çalmadan 60 saniye önce maneje girmelerine müsaade edilmelidir. Zil çaldıktan sonra yarışmacılar testlerine başlamadan önce alanı terk etmelidirler.

23. Bir Serbest Stil testte binicinin müziğinin bozulması ve geri alma sisteminin olmadığı durumlarda binici derhal alanı terk etmelidir. Diğer binicilerin başlama zamanı çakışıyorsa, bu durumdan etkilenen binici yarışmadaki planlı arada veya yarışmanın sonunda testi tekrarlamak veya tamamlamak için dönmelidir. Hakem Heyeti Başkanı binici ile görüştüktan sonra binicinin alana dönmesi gereken zamanı belirlemelidir. Binici tekrar testin basından başlayıp başlamayacağını veya müziğin bozulduğu noktadan devam edip etmeyeceğine karar verebilir.¹¹

2.3.3. Üç Günlük Yarışma

Konkur komple üç binicilik branşını (Dresaj+Arazi+Engel Atlama) içeren bir yarışma olup, binicinin bu dallardaki biniş tecrübesini, atının yeteneğini tam anlamı ile kavramış olmasını ve atının da akıllı ve rasyonel bir eğitimle yarışma yeteneğini ortaya çıkarmasını sağlamak amacı ile düzenlenmektedir.¹²

Dresaj sahası özellikleri müteakip maddelerde belirtilmiştir.

1. At terbiyesi sahası seviye 5, 20 m x 40 m ve diğer tüm seviyelerde 60 m x 20 m olmalıdır.
2. Saha tam anlamıyla dresaj çıtalarıyla çevrilmelidir.
3. Sahada dresaj harfleri yerlerinde olmalıdır
4. Harfler ve çiçekler dresaj çıtalarına 50 cm uzaklığında olmalıdır.
5. Zemin mükemmel düzlükte olmalı.
6. Isıtma sahası, yarışma sahası ile aynı niteliklere, aynı yüzey kalitesine ve aynı ölçülere sahip olmalıdır.
7. Seyirciler at terbiyesi sahasından en az 15 m uzakta olmalı ve saha etrafı bariyerlerle ayrılmış olmalıdır.
8. Isıtma sahası yakınında yarışma saatini gösteren bir saat olmalı. Binici yarışma zamanını kendisi ayarlayabilmeli.¹²

Arazi parkuru özellikleri müteakip maddelerde belirtilmiştir.

1. Bir arazi parkuru zeminin niteliği göz önüne alınarak uygun alanda düzenlenmelidir.
2. Ata dörtnala koşmaya imkan tanınması gerekiyorsa biniciyi de daima sürata ve atının dengesine hakim olmaya zorlamalıdır.
3. Araziye en az üç tane ısınma, çalışma engeli konulmalıdır (1 X mani 1 dik mani ve 1 okser). Hiçbir durumda bunların yükseklikleri parkurdaki engellerin yüksekliğinden 10 cm'den daha yüksek olamaz. En azından 2 engel (1 dik ve 1 okser), azami bir basit sabit arazi engeli arzu edilir. Bu

engeller zorunlu geçiş yönünü belirten kırmızı ve beyaz flamalarla donatılmış olmalıdır. Arazinin cinsi iyi nitelikte ve tercihen parkurla aynı olmalıdır.¹²

Engel atlama parkuru özellikleri müteakip maddelerde belirtilmiştir.

1. Zemin mükemmel nitelikte, esnek ve homojen olmalıdır.
2. Parkurun izi akıcı ve yön değışiklikleri ahenkli olmalıdır. İyi antrenman görmüş ve iyi kondisyona sahip bir attan yarışmanın o anındaki beklentilerle bağlantılı olmalıdır. Kullanılan engeller mutlaka davetkar olmalıdır. Hiçbir atlayış veya dönüş zorluk gerektirmemelidir. Parkurun izi itinayla ölçülmüş olarak yarışmanın başlamasından en az bir saat önce parkur zamanı belirtilerek ilan edilir. Başhakem parkur mesafesinin yönetmelikte yer alan normlara göre % 10 az veya fazla olduğuna emin olmalıdır.
3. Isınma manejine en az üç tane ısınma, çalışma engeli konulmalıdır (1 X mani, 1 dik mani ve 1 okser). Hiçbir durumda bunların yükseklikleri parkurdaki engellerin yüksekliğinden 10 cm'den daha yüksek olamaz (Kepçe ve sehpaar üzerinde işaretlenmiş olmalı). Bu engeller zorunlu atlayış yönünü belirten kırmızı ve beyaz flamalarla donatılmış olmalıdır. Zeminin niteliğı iyi kalitede ve tercihen parkurla aynı olmalıdır.¹²

Üç günlük yarışmanın kendine özgü farklılığı, bu branşta kullanılacak atın kalitesinde farklı özelliklerin bir arada bulunmasını zorunlu kılmaktadır. At terbiyesinde binicinin isteklerine tam bir itaat ve izlenme keyfi vermeli, arazideki kros parkurunun stibli ve diğer yollarında dayanıklılık ve çeviklik, engel atlamada ise dikkat ve cesaret gerektiren doğru tekniğe sahip olmalıdır. ¹⁰

Diğer branşlarda olduğu gibi ulusal ve uluslararası federasyonlarca zorluk derecelerine göre çeşitli kategorilerde gerçekleştirilen üç günlük yarışma, bir binicinin aynı atla, üç gün üst üste ve birbirinden tamamen ayrı olarak icra edeceği, ilk gün at terbiyesi, ikinci gün arazideki doğal engeller üzerinde çeşitli fasıla ve bölümlerde yapılacak kros ve nihayetle aynı atla son gün yapılacak engel atlama yarışmalarından ibarettir. Her bir günde yapılan yarışmalar kendi branşları ile ilgili ulusal veya uluslararası yarışma yönetmeliklerine göre icra edilirler. ¹⁰

2.3.4. Olimpik Binicilik Branşlarının Dünya'daki Yeri

Atlar, insanlık tarihinde avdan ulaşım kadar önemli bir rol üstlenmiştir. Bugün atlar nadiren ulaşım için kullanılmakta, ancak daha çok hobi ve spor maksatlı olarak avcılık, yarış, engel atlama ve at terbiyesi ile hayatımızda yer almaktadır. Bugün hala at satın almak ve beslemek pahalı sayılsa da, binicilik yine de toplumun tüm kesimlerine ait olabilir.

Binicilik günümüzde, daha çok at yarışları ve olimpiyatlarda yer alan üç günlük yarışma, at terbiyesi ve engel atlama gibi binicilik branşlarıyla tanınmaktadır. Üç günlük yarışma, at terbiyesi ve engel atlama branşları, binici ve atı test edecek şekilde oluşturulmuştur. Biniciliğin rolü zaman içinde değişmiş olsa da, hala soyluluğunun havasını elinde tutmakta ve dünya çapında saygınlığını sürdürmektedir.¹³

İlk zamanlarda, olimpiyatlardaki binicilik yarışları askeri organizasyonlardı. Üç günlük yarışmalara sadece askeri binicilerin katılmasına izin verilirdi ve sadece birkaç sivil binici at terbiyesi ve engel atlama yarışlarında yer alabilirdi. Üç günlük yarışma bir süvari atını test etmek maksadıyla başladı. Fransızcadan gelen dresaj (at terbiyesi) terimi, atın tören alanı ve savaş sahalarındaki hareketlerinin eğitimi için geliştirildi. Tilki avı geleneğinden gelen engel atlama branşına yönelik ilk müsabaka Dublin Kraliyet Topluluğunca 19. yüzyılda yapıldı. Binicilik müsabakalarının olimpiyatlara ilk girişi 1900 yılında uzun atlama ve yüksek atlama ile oldu. Modern anlamda binicilik müsabaka programı ilk defa 1912'de oluşturuldu ve 1920'de ki diğer program da günümüzdeki bireysel ve takım binicilik branşlarından (üç günlük yarışma, engel atlama, at terbiyesi) biraz farklıydı. Sivil binicilere getirilen yasak 1952'de kaldırıldı ve bayanlar da erkekler ile aynı müsabakalarda yarışmaya başladılar. Doğası gereği olarak binicilik, bu sporu yapanların diğer fiziksel spor branşlarına nazaran daha uzun bir kariyer keyfi yaşamalarına olanak sağlar.¹⁴

İngiliz Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı, Nisan 2009-Mart 2013 yılları arasında Londra Olimpiyatları için kullanılmak üzere 292 milyon sterlin kaynak ayırdı. Bu kaynağın 13.6 milyon sterlini binicilik sporu için, 3.7 milyon sterlini paralimpik binicilik için İngiliz Binicilik Federasyonu tarafından Dünya Klasmanı Programında kullanılacaktır. ¹⁵

Bu sporda dünya çapında başarılı sayılabilecek ülkeler, aldıkları madalyalar neticesinde aşağıdaki çizelgede belirtilmiştir. ¹⁴

Tablo 1:Olimpiyat ve Dünya  ampiyonalarında Kazanılan Madalya Tablosu (ilk Beş  lke 1900-2004) ¹⁴

�lke	Altın	G�m���	Bronz	Toplam
Almanya	22	13	12	47
�sve�	17	8	14	39
Fransa	11	12	11	34
Batı Almanya	11	5	9	25
ABD	9	17	15	41

Halen Avrupa'da kuruluşunda askeri atlı birlikler olan İtalya, Fransa, Belçika, Hollanda, Almanya ve İrlanda gibi ülkelerden yalnızca İtalya ve Fransa'da uluslararası çapta spor amaçlı binicilik yapılmaktadır. Günümüzde Almanya, Hollanda ve Belçika'da ancak gösteri, tören ve tarihin yaşatılması amacıyla askeri atlı birlikler bulundurulmakta ve ihtiyaç duydukları atları  lke içinde üretim yapan haralardan ihale yoluyla kar ılamaktadırlar. Halen Hollanda'da yıllık spor amaçlı at üretimi 23.000'dir. İtalya genelinde bulunan 5 büyük harada 1988 yılında 5650

adet at üretilmiş olup bunlardan 5220'si spor amaçlı kullanıma ayrılmıştır. İtalyan Ordusu'nda 1990 verilerine göre 13 Süvari Alayı bulunmakta ve mezun olan her subayın mutlaka ata binmesi gerektiği düşünülmektedir. Fransız Ordusu'nda ise binicilik bir ata sporu olarak kabul edilmekte ve yaşatılması esas alınmaktadır. Fransa Kara Kuvvetleri Binicilik Şube Müdürlüğü bünyesinde bir askeri binicilik okulu ile 25 ayrı binicilik tesisi bulunmaktadır. Toplam 320 personel, 100 at ve 10.000 üyeleri vardır. Söz konusu askeri binicilik okulu aynı zamanda Fransız Ordusu'ndaki diğer kuvvetlere ve yabancı ülke silahlı kuvvetleri mensuplarına da hizmet vermektedir.¹⁶

2.4. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Biniciliği

Milattan Önce 3000 yıllarında Orta Asya'da Türklerin yaşamında atın büyük önemi olduğunu görmekteyiz. Çocukların çok küçük yaşta at eğitime başladığı o dönemin belgelerinde rastlanmaktadır. Bu uğraşta kadınların da yeri vardı. Türkler binicilikteki ustalıklarına, atla oynanan ve sportif değer taşıyan türlü oyun ve yarışlarla ulaştılar. Günümüzde de Orta Asya ve Anadolu'nun bazı yörelerinde oynanan kaçma-kovalama nitelikli Gök-Börü, Kız-Börü ve Beyge oyunları, bir çeşit atlı hokey oyunu olan çögen ve de savaş oyunu olan attaki cirit atma oyunlarında rastlamaktayız. Gök-Börü oyunu değişen lehçelerce Kökperi, Kopkeri gibi isimler de almıştır. Bu oyunda asıl olan kesilmiş ve içi temizlenmiş bir oğlak veya hayvanı eğeri ile bacakları arasına sıkıştıran ve

dört nala koşan bir atının, kendini kovalayan atlılara sınırlanmış bir alan veya alanda bir turu tamamlayarak puan alması biçimindeydi. Oyun tek kişiler veya gruplar arasında da oynanırdı. Özbek Türklerin de bu oyunu, üzerinde, sular, hendekler ve yükseklikler bulunan bir arazide oynadığını görüyoruz. Evlilik törenlerinde kesilmiş hayvan, kız tarafından kaçırlır ve damat tarafı gelini kovalardı. O zaman bu oyun Kız-Börü adını alırdı. Atlı oyunların bir başka şekli de düğün törenlerinde kız ve erkeğin bir mesafe içinde karşılıklı olarak Beyge (Babiga) oyunuydu. Amaç hedefe önce varmaktı. Çöğen de eski Türkler arasında yaygın bir oyundu. Bu oyun bugün adına Tibet dilinde top anlamına gelen Puludan alınarak Polo denilen atlı hokey oyununun ilk şeklidir. İlk defa Türkler tarafından oynandığı söylenen bu oyun, İranlılarca çevkan, Bizanslılarca da çukanyan adı ile oynanmıştır. Bugün Anadolu'nun birçok yerinde oynanan atlı cirit oyunu, eski Türklerin çok sevdiği bir binicilik oyunuydu. Cesaret, algılama sürati, refleks, denge gibi emosyonel ve motorik özellikleri bünyesinde barındıran bu oyun iyi bir binicilik ve ata hâkim olmayı gerektirirdi. Eski Yunan yazar ve komutanlarından Xenophon MÖ 360 yılında Binicilik Sanatı adlı eserinde, Türklerin cirit oyununa benzeyen bir mızraklı süvari oyununu halkına öğütler. Eski Romalıların yüzyıllar boyunca oynadıkları Troia oyununun da aslı cirit oyununa benzemektedir.¹⁷

Türk için atı olmayanın yeryüzünün hâkimiyetinde söz hakkı da yoktur. Atı olanın gücü, devleti, toprağı, özgürlüğü olur. Yaya kişinin bunları sağlaması mümkün değildir. Hunlar ve Altaylarda süvariliğin doğumla birlikte Tanrı tarafından verildiğine inanılır. Bu sebeple atla süvari arasında hayati bağlar vardır. Bu çevrelerde erkek çocuğun bile yürüyerek bir yerden bir yere gitmesi utanılacak bir durum olarak algılanmıştır. Hunlar her zaman at sırtında savaşmışlardır. ¹⁸

1359 yılında Bursa'ya gelen Memluklu elçisinin beraberindeki cündiler görüldükten ve getirdikleri cündilik kitabı Türkçe'ye çevrildikten sonra, bizde de bu sözcük kullanılmaya başlandı. Ankara Savaşı'ndan (1402) sonra, Amasya'ya çekilen Şehzade Mehmet Çelebi'nin, kardeşlerini yenip padişah olabilmesi için, çevik kuvvete ihtiyaç olduğu görülerek biniciliğe önem verildi. Amasyalıları'dan oluşan atlı bölüğe "Bamyacılar" ve Merzifonlular'dan oluşan bölüğe de "Lahanacılar" denildi. ²

Osmanlı Sarayı'nda "cündi" adıyla anılan bir bölük ve koğuş bulunuyordu. Cündi, hünerli ve iyi biniciler için kullanılan bir terimdi. Enderun'da spor yapmak zorunlu olmayıp isteğe bağlıydı. Ancak, yükselmek ve akranları arasında seçkin olmak ve bir gün çıkma olursa önemli bir makama atanarak, taşraya gitmek için de iyi bir sporcu olmak şart idi. Bu nedenle her iç oğlanı yapabileceği bir sporu mutlaka yapmaya çalışırdı. Enderun ve Birun'daki cündiler "Bamyacı" ve "Lahanacı

Alayları”ndan birine bağılı idiler. Cümdi olmak isteyen bir acemi iç oğlanı, bu alaylardan birini seçtikten sonra, “Cündibaşı”ya dileğini iletir, o da aceminin istediğı alaydan bir keskin cündiyi ona üstad (antrenör) olarak verirdi. Cündilik öğretilirken ilk önce, acemiye ata binme ve at üzerinde oturma öğretilirdi. Bunun için de babataşı denilen at biçimi verilmiş taş üzerine oturtulup, dizgin tutmak öğretilirdi. Bunu öğrenen acemi, gerçek ata binerek çabuk ve çevik inip binmeyi, yürütmeyi, yavaş ve hızlı koşturmayı iyice öğrendikten sonra at üstündeyken tablolara ok atmayı, sırığın tepesine bağlanmış kabağı okla vurmaya, 70-80 cm uzunluğunda ve 7.5 cm çapındaki temirli denilen ucu sivri çubuğu kum yığınınına saplama idmanı yapmaya başlardı. Nihayet kılıç, ok ve tüfek kullanmakta çok başarılı olunca bütün cümdi ağaların önünde becerisini kanıtlayarak acemilikten çıkıp önce “kâmil”, daha sonra da “keskin cümdi” olurdu. Eski Türkler için, üzengisiz kırk türlü ata binmek, atı süratle koşarken ata binip inmek, hiç değeri olmayan hareketlerdi. Türklerin binicilikteki ustalıklarını, yabancılar eserlerinde belirtmişlerdir. Aslında Türk denilince akıla, “ata binmiş, kahraman, mert bir adam” imajı gelmektedir. ³

At ile bu kadar kuvvetli bağlar ile kaynaşmış olan Türk’ün atı ne zamandan beri kullandığını söylemek şüphesiz ki mümkün değildir. Ama gerçek olan bir şey varsa o da bozkır hayvanı olan ata ilk binen ve onu savaşta en iyi kullanan ulusların başında mutlaka Türkler gelir. ²

2.5. Binicilik Sporunda Okullaşma

1500 yıllarında binicilik Avrupa'da daha yaygın bir hal alıyor, kuralları yavaş yavaş tespit olunuyor ve bir bilim niteliğine bürünmeye başlıyordu. Napoli, Montava ve Padova'da binicilik okulları kurulmuş, Fransa'da da biniciliği kökten kavrayan çalışmalar yapılmaya başlanmıştı.¹⁹

16. Yüzyılda ilk binicilik okulu İtalya'nın Napoli kentinde açıldı. Aynı yıllarda Avusturya İmparatorluğu, Viyana'da bugün de çalışmalarını sürdüren "İspanyol Binicilik Okulu" nun açılmasına karar verdi. Fransa'da ise ilk binicilik okulu Saumur'da açıldı.²⁰

Doğuştan binici olan Türkler, bu sanatın büyük ustaları olarak (dizgin kullanmaksızın ve ok atarak) ata binerken, savaşta kendilerini zırhlar içinde ata bağlayan Batı, bu uygulamaları izleyerek sistemleşmeye gitti. Bunun için de daha önce söz edildiği gibi, okullar açıldı. İlki 16. Yüzyılın ikinci yarısında Napoli (İtalyan) Akademisi olan bu okullarda, Rönesans'tan da etkilenecek, bu soylu hayvanın her davranışına hâkim olmak ve çeşitli hareketlerini en incelikli şekil altında göstermek, bir estetik, zevk ve daha sonra moda olmuştur.²¹

Biniciliğin bu yeni şekli, ilk kez bu okulda, Fredereco Grisone ve Pignatelli gibi ustaların önderliği ile öğretilmiş ve değerli eğiticiler

yetiştirilmiştir. Bay Salamaonla Broue de bu okuldan etkilenecek ve Napoli Okulunun çalışmalarına paralel olarak, bütün Fransa'da aynı yöntemle çalışmalar yaptırır. Fransa'da, yine bu dönemde, hara ve ahırlar çoğaltılarak at nesli geliştirilir. Ayrıca, Fransız François Robichon de la Gueriniere'in "Atçılarının İncili" diye adlandırılan "Binicilik Eğitimi" adlı eseri, tüm ülkelerde at severlerin elinden düşürülmez. Bu arada, Fransız Kralı 13.Ludwingin'in binicilik öğretmeni Bay Pruvinel gibi uzmanlar, ilk binicilik büyükleridir. Bu dönemlerde Bay Choureur, Saumur Binicilik Okulu ile Paris Askeri Binicilik Okulu'nu kurar. Aynı yüzyıl, Almanya'da "Hannover" ile Avusturya'nın Viyana şehrinde dünyanın en güzel okulu "İspanyol Binicilik Okulu" açılır.²¹

18.Yüzyılda Versay, Fransa'da sanatın merkezi durumunda ve İngiltere ile birlikte, ilk klasik binicilik çalışmalarının ilgi gördüğü, uzmanlarının yetiştirildiği bölgedir.²¹

Batıya, sonuncu kez ilerlemelerini sürdüren Türk akıncılarına karşı, Haçlı Orduları'nın Macaristan seferinde (1689) Yzb. Roberto Byerley adında bir İngiliz süvarisinin, şehit düşen bir Türk subayından çaldığı görkemli süvari atı Byerley-Türk ile, 20.Yüzyılın çağdaş İngiliz safkanı yetiştirilir. Dolayısıyla, Napolyon Bonapart dönemiyle askeri amaca yönelik binicilik, safkan İngiliz atının elde edilmesi ve İngiliz binicilik

uzmanı Kontdor'un da özendirmesiyle, düz yarış, arazi ve engel atlamaya doğru kayar. ²¹

İngiliz biniciliğinin gözde olduğu bu dönemde, General Francois Baucher, Fransa'da yeni bir yöntemle akademik binicilikte çığır açar. Binicilik sanatının dahisi olan Baucher'in eserleri ve yöntemi çok bilimsel olduğundan biniciliğin temelini oluşturamaz; ancak, Jame Fillis aynı yöntemle Baucher'den sonra üne kavuşur ve hatta o dönemde Rus Ordusunu eğitir. ²¹

Biniciliğin geçmişteki bu gelişimleriyle, yani askeri ve daha sonraki amaçları dolayısıyla şimdiki şeklini almak üzere atların birçok kez model değiştirdiğine tanık oluruz. 20.Yüzyılda, Fransız General Baucher'in, "Hizmet Atının Terbiyesi" adlı eserinden yararlanan İtalyan Üsteğmen Frederico Caprilli, Amerikan düz yarış stilini de (Eski Türklerin savaş binişi) inceleyerek, Pinerolu Tordo Quinto Binicilik Okulu'nda atlama oturuşunun sportif (öne hafif eğik oturuş) ilk uygulayıcısı olur ve 1904 yılından başlayarak pek çok ülke binicilerini eğitir. ²¹

Türkiye de; binici ve ata hareket serbestliği veren, dizler kırık, kısa üzengi ve öne hafif eğik fakat derin oturuşlarıyla kolay ok atan ve savaşan bu eski Türk oturuşunu, 4000 yıl sonra yeniden öğrenmek üzere, 1928 yılında Yüzbaşı Ö.Vehbi SAVAŞER ve Üsteğmen Avni Bey'i diğer

ülke binicileriyle birlikte iki yıllık kursa göndererek öğrenir. Çünkü, Türkiye’de de Avrupa ülkelerinden yaklaşık 400 yıl sonra şimdi yapılan şekliyle bir binicilik okulu, Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa zamanında Bakırköy’de kurulmuştur.²¹

16. Yüzyıl başlarında Napoli’deki binicilik okulunda, manevra yeteneğini geliştirmek amacıyla eski Yunan ilkelerini ortaçağdaki süvarilerin gereksinimlerine uyarlama çabalarına girildi. Bu arada 1550’de binicilikle ilgili bir de kitap yazıldı. Ama ateşli silahların gelişmesi ve zırhın ortadan kalkması, Napoli’deki okulun yöntemlerini geçersiz kıldı.²²

1773’te François Robichon de la Guérinière’in yazdığı *Ecole de Cavalerie* (Atların Eğitimi) adlı kitap atın zor kullanmadan nasıl eğitilebileceğini göstererek, çağdaş at terbiyesinin temelini oluşturdu. Bu arada, Viyana’daki İspanyol Binicilik Okulu ile Saumur’daki Fransız süvari merkezinde, at ile binicinin becerilerini bir bütün olarak ele alıp geliştirme yaklaşımı ortaya çıktı. Eyerin tam ortasına, dik biçimde oturmayı temel alan ve bugün de at terbiyesinde kullanılan teknik, böylece 18 -19. Yüzyıllarda Avrupa ve Amerika’ya yayıldı. Bu arada Saumur’da, özellikle kır koşuları için, daha rahat ve doğal bir oturuş üstünde duruluyordu. Binicilik okulunda yapılan çalışmalar, savaş ve av sırasında daha basit ve akıllıca hareketlerin geliştirilmesini sağladı. O dönemde biniciler ayaklarını

öne uzatır, gövdelerini atın sağrısına yerleştirip hayvanın başını dik tutarak engel atlardı. 20. Yüzyıl başlarında, İtalyan süvari yüzbaşı Federico Caprilli'nin atın psikolojisi ve hareket yeteneği üzerine kapsamlı bir çalışma yapmasıyla, çoğu zaman atın ürkmesine yol açan bu oturuş bırakıldı ve binicinin ağırlığının atın cidagosu üzerinde yoğunlaştığı, öne eğik oturuş biçimi benimsendi. Bu oturuş biçimi bugün de engel atlama yarışmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır.²²

2.5.1. Türk Biniciliğinde Okullaşma

Türkiye'de, 1910'da önce İzmir'de, ardından İstanbul'da gelişmeye başlayan binicilik, 22 Mart 1913'te Sipahi Ocağı'nın kurulmasıyla düzenli bir kulüp çalışması olarak resmen kabul edildi. Sipahi Ocağı'nın kurucuları arasında Mahmut Şevket Paşa ve Mahmut Muhtar Paşa gibi zamanın önemli kişileri vardı. Bir süre sonra I.Dünya Savaşı'nın başlaması ocağın etkinliklerini kesintiye uğrattıysa da, binicilik Kurtuluş Savaşı'ndan sonra öteki illere de yayılarak sevilen bir spor dalı oldu. İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da düzenlenen at yarışları sivil biniciliğin gelişmesinde önemli adımlardı.²²

Bu sivil etkinlikler dışında Türkiye'de biniciliğin gelişmesini sağlayan en önemli etken Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu olmuştur. Bu okuldan askeri binicilerin yanı sıra, birçok sivil binici de yetişmiştir. 1930'da

Süvari Okulu Müdürü Albay Cevdet Bey'in (BİLGİŞİN) başlattığı ücretsiz kurslar bu alandaki en önemli gelişme sayılabilir.²²

Dönemin Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa, 1908 yılında Fransa'ya yaptığı bir ziyaret esnasında Saumur Ulusal Binicilik Okulu'nu görmüş, okulda yetişen süvari subaylarının at üstündeki yeteneklerini beğenmiştir. Osmanlı Devleti Ordusunda süvari sınıfını modernleştirme çabalarının bir parçası olarak, bu okulun benzerini kurmak için İstanbul'a döndüğünde çalışmalara başlamıştır. Bu çalışmaların sonucunda, 1911 yılında Bakırköy'de Marki Köyü'nde kiralanan bir binada Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu adı altında bir okul açılmıştır. İlk döneminde okul müdürlüğüne Almanya'dan Yarbay Bob isminde bir binicilik uzmanı getirilmiştir. Osmanlı Ordusunun subaylarının at binme, tay eğitimi ve at ile ilgili ilmi bilgileri bilmeleri konusunda eksiklikleri olduğunu denetlemelerinde gören Harbiye Nazırı, Fransız Ordusundaki biniciliğin bir eğitim kurumunda öğretilmesini Osmanlı Ordusuna ithal etmek istemiştir. Söz konusu zamana kadar biniciliğin öğretilmesi görüşü hiçbir Osmanlı devlet adamında olmamıştır. At üstünde yaşayan bir millet olarak Türkler, çocuk yaşlardan başlayarak atın üzerinde hünerlerini gösterdiklerinden, bu tip bir ihtiyaç bulunduğu hiç düşünülmemiştir. Bu tarihten itibaren Türk biniciliği geleneksel boyuttan modern olimpik boyuta geçmiştir. Olimpik branşlar ile uğraşılmış, süvari subayları okulda bu alanda eğitim almışlardır.²³

Haziran ayında kurulan okul, ilk eğitim dönemine ekim ayında, her süvari alayından bir yüzbaşı rütbesinde subayını kendi atıyla beraber çağırarak başlamıştır. İlk eğitim döneminde at sıkıntısı yaşandığından atları kursiyer subaylar kendi birliklerinden getirmişlerdir.²³

Malzeme sıkıntılarından dolayı bu birinci devre eğitimi ağırlıklı olarak nazari geçmiş, amaçlanan binicilik ayrıntılı olarak öğretilmemiştir. İkinci devrenin hazırlıkları esnasında cereyan eden Balkan Savaşı, faaliyetlerin askıya alınmasına sebep olmuştur.²³

Savaştan sonra Robert'in yerine okul müdürlüğü vekâletine, muavini Süvari Binbaşı Mahmud atandı ve okul Davutpaşa Kışlası'nda eğitimine devam etti. Bir dönem Orhaniye'ye taşınan okulun burada başarı sağlayamaması üzerine Binbaşı Mahmud'un yerine Binbaşı Esad tayin edilerek okul için yer seçimi kendisine bırakıldı. Esad Bey Haydarpaşa'da yeni inşa edilmiş Şimendifer Taburu Kışlası'na taşınmaya karar verdi. Burada maneji, koğuşlar, nalbanthane ve saraçhane yaptırıldı, Çifteler tay deposundan at getirildi. Ordu ıslahatında görevli General Liman Von Sanders'in tavsiyesi ile Almanya'dan Süvari Yarbayı Von Lavfer okulun başına getirildi ve Esad Bey müdür muavini olarak görevine devam etti. Atların terbiye edilmesi gerektiği için maneji çalışması üstünde duruluyor, yüksek binicilik sınıfına geçilemiyordu, ancak bir yıllık bütün becerileri

sergilemek amacıyla kullanılan karuzel yeri yapılmıştı. Ahır bakım ve temizliği öğretimi için de Almanya'dan Astsubay Koter getirilmişti.²⁴

Süvari Binicilik Okulu eğitimi, İstanbul'da at yetiştirme politikasının bir ayağı olarak görülüp desteklenen ve hanedan üyelerinden Harbiye Nazırı ve diğer paşalara kadar kumandanların ilgi gösterdiği at yarışlarında da kendisini gösterme fırsatı bulmuştu. 19 Ekim 1913 koşularında birinci ayakta birinci Teğmen Celal, ikinci Teğmen Memduh olmuştu ve Teğmen Celal'in bindiği at, bir yıl önce Balkan Savaşı'nda yaralanan Zıpzip adlı gazi attı.²⁴

Avusturya-Macaristan ve Alman subaylarla yapılan engelli koşu yarışlarında da binici teğmenler başarı göstermişlerdi. 1930'lu yıllarda atlı sporlarda büyük başarılar kazanacak olan takımın ekip komutanı ve okul müdürü General Cevdet BİLGİŞİN, Teğmen olarak o gün göz doldürmüştü.²⁴

Kuruluş aşamasındaki Süvari Okulu, Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması üzerine çalışmalarını tatil etmek zorunda kalmış, 1914–1918 yılları boyunca kapalı kalmış, ancak maya tutmuştu.²⁴

İstanbul'da Süvari Okulu kapandıktan sonra, Ankara'da 1919–1923 yılları arasında Abidinpaşa sırtlarında süvari talimgâhı

kurulmuş, ayrıca Ilgaz'da Binbaşı Kurtcebe (NOYAN) süvari eğitimi vermişti.²⁴

Süvari Okulu Kurtuluş Savaşı'nın sonunda Akhisar'da Ziraat Çiftliği yanına yerleşti ve okul müdürlüğüne İzmir hükümet konağına Türk bayrağını çeken Süvari Binbaşı Şerafettin atandı. Fakat 1925'te okul Orhaniye'ye taşındı ve müdürlüğüne Albay Mehmet Ali MENKÜ getirildi.²⁴

1927 yılında okul, Harbiye Hünkâr Dairesi'ne taşındı. Sipahi Ocağı malzemesi okula getirilerek eksikleri tamamlandı ve Fransız Binbaşı Faveur eğitime başladı. Ancak binbaşının yaşlı olması nedeniyle 2 yıl sonra görevine son verildi. Okul Ayazağa Kışlası'na taşındığında gene Fransız olan Albert Pierre TATON görevlendirildi. Taton on yıl binici subaylara antrenörlük yaptı ve İstanbul'da Fransa askeri ataşesi olarak görüldüğü üsteğmen rütbesiyle başladığı görevinden 1941 yılında albay rütbesiyle emekli olana kadar biniciler ve şampiyonlar yetiştirdi. Okul komutanı General Cevdet BİLGİŞİN de usta bir biniciydi ve biniciliği yaygınlaştırmak ve halka sevdirmek için açtığı bedava binicilik kurslarıyla bu alanda bütün yetenek ve gücünü seferber ettiğini kanıtlıyordu.²⁴

Bilgişin ve Taton göreve başladıktan sonra biniciler 1931 yılında atlı sporlarda ilk uluslararası yarışmaya katıldılar ve 1932 yılında Binicilik Federasyonu, Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI) üyesi oldu.

1931 yılında binicilerin katıldığı ilk uluslararası yarış Sofya Balkan Binicilik Şampiyonası oldu; gerçekte şampiyonaya yalnız Türkiye ve Bulgaristan katılmıştı. Bu yarışlara Yüzbaşı Cevat Mustafa KULA, Yüzbaşı Vehbi Ömer SAVAŞER ve Teğmen Selahattin SALİH katıldılar ve yalnızca Cevat Mustafa KULA, Akın adlı atıyla ferdi üçüncülük kazanabildi.²⁴

Bilimsel bir anlayış çerçevesinde eğitim yapmak üzere kurulması düşünülen Binicilik Okulunda başlangıçta eğitici sıkıntısı baş göstermiştir. Binicilik konularında öğretmenlik yapabilecek seviyede binici personel olmaması nedeniyle, 1925 yılında Yüzbaşı Tahsin YAZICI ve Yüzbaşı Avni BAĞNA Fransa Ulusal Binicilik Okulu Saumur'a, Yüzbaşı Vehbi SAVAŞER ve Üsteğmen Avni İtalyan Binicilik Okulu'na gönderilmiştir. 1927–1929 yılları arasında görev yapan Fransız Binbaşı Faveur'dan sonra, binicilikte uluslararası başarıya ulaşmayı sağlayacak yüksek seviye binicilik öğretmeni bulmak için 1929 yılında Saumur Binicilik Okulu ile temasa girilmiş, ancak olumlu bir sonuç elde edilememiştir. Öğretmen arayışı içerisinde bulunan bu dönemde Suriye'de görevli Fransız Üsteğmen Albert TATON Türkiye'de çalışmaya gönüllü olmuş ve 1930 yılında göreve başlamıştır. 1937–1939 yılları arasında Yüzbaşı Ahmet NURİ Saumur Binicilik Okulu'na, Yüzbaşı Ziya BORA Almanya Hannover Binicilik Okulu'na gönderilmiştir. Dönemin önemli alt yapı yatırımlarından birisi de Ayazağa'da bulunan binicilik okulunun modern hale getirilmesidir. Yapılan bu çalışmalar okul yöneticileri tarafından

oldukça başarılı olarak değerlendirilmiş ve dönemin en iyi binicilik merkezi sayılan Fransız Saumur Ulusal Binicilik Okulu ile rekabet edecek hale gelindiğinden bahsedilmiştir. İkinci Dünya Savaşı nedeniyle 1941’de Karaman’a taşınan okul,1946’da Ayazağa’daki tesislerine geri taşınmıştır. Burada binicilik yarışmalarıyla ilgilenmek üzere “Uluslararası Yarışma Grubu” adı altında bir birlik oluşturmuş ve okulun diğer unsurları 1959 yılında Tuğgeneral Cevat KULA’NIN emir komutasında Ankara’ya nakledilmiş ve aynı yıl lağvedilmiştir. Ayazağa’da bırakılan birlik 1960 yılında “Atlı Yarışmalar Grubu” adını almıştır. Süvari alaylarının lağvedilmesinden sonra süvari sınıfının tören ve yarışmalara yönelik vazifelerini icra etmek üzere bırakılan iki birlikten birisi olan Atlı Yarışmalar Grubu, 1965 yılında “Süvari Yarışmalar Grubu” adını almıştır. Binicilik müsabakalarında arzu edilen başarıların tekrar sağlanması için ilk iş olarak yabancı antrenör arayışına girilmiş ve 1966 yılı Temmuz ayında Alman Von Zeigner ile anlaşarak Eylül ayında göreve başlaması temin edilmiştir. Bu düzenleme ile başlatılan binicilik çalışmaları 1978 yılına kadar devam etmiştir. 13 Nisan 1978 tarihinde bu birliğin lağvedilmesiyle yarışmacı subaylardan başarılı olanlar Ankara’da bulunan Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Atlı Merasim Birliği’ne tayin edilmiştir.²⁵

1965 sonrası lağvedilmeyen ikinci süvari birliği “Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Süvari Grubu” dur. Bu Grup,15 Ekim 1969 tarihinde yeniden teşkilatlanmış ve “Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı

Atlı Merasim Bölüğü"ne dönüştürülmüştür. Bu bölüğün vazifesi; taarruz ve savunma taktik görevlerinin yanında iç emniyet görevi yürütmek ve törenlerde Türk Süvarisinin şanlı tarihini temsil etmektir. Ayrıca bölüğün kuruluşunda bir "konkur ekibi" yer almıştır. Yani bölük sadece törenlere katılmakla kalmayacak, aynı zamanda binicilik müsabakalarına da katılabilecektir. Bu yıllarda binicilik müsabakalarına katılma görevi bulunan başka bir birlik de İstanbul'da bulunan "Süvari Yarışmalar Grubu"dur. Böylece benzer faaliyetleri icra eden iki ayrı birlik oluşturulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Atlı Merasim Bölüğü 1975 yılına kadar faaliyetlerine devam etmiştir. 16 Temmuz 1975 tarihinde yeni bir teşkilatlanmaya gidilmiş ve birliğin adı "Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Atlı Merasim Birliği" olmuştur. Yeni teşkilatlanmayla birlikte birliğe ek görevler verilmiştir. Kara Harp Okulu binicilik takımındaki öğrencileri ve Zırhlı Birlikler Okulu (Etimesgut)'nda temel kursta bulunan tankçı teğmenlerden binici olmak üzere belirlenen adayların eğitimini yaptırmak üzere bir teşkilatlanmaya gidilmiştir. Ayrıca o dönemde hudut birliklerinde at ve katırların oldukça yaygın olarak kullanılması nedeniyle, bu birliklere atanan personel için de muhtelif kurslar icra edilmiştir. Bununla birlikte; bir önceki teşkilatta yer alan konkur kısmının atlarıyla binicilik müsabakalarına hazırlandığı anlaşılan birlik, yeni yapılanma ile hedeflerini büyütmüş ve Balkan Şampiyonalarına hazırlanmaya başlamıştır. Nitekim Yugoslavya'nın Zagreb kentinde 1978 yılında yapılan 9'uncu Balkan Binicilik Şampiyonasına Muhafız Alayı'ndan dört binici katılmıştır.²⁵

Bugün gitgide teknikleşen çağımız insanını doğaya bağlayarak fizik ve ruh gelişimini sağlayan, sosyal ve kültürel kalkınmaya büyük katkısı olan, insan yaşamında ata düşen ezeli ödevin sonsuza kadar önemini aynı düzeyde koruyarak sürdüreceğine kuşku yoktur. Dolayısı ile binicilik; her bilim, spor ve görsel gösteri sanatı gibi devamlı gelişme durumundadır. ²⁶

İlk binicilik okullarının kurulmasından günümüze kadar dünyada pek çok yabancı eser yazılmış, okunmuş ve öğretilmiştir. Çağdaş binicilik bunların ışığında bilimsel olarak yapılmaktadır. ²⁶

Göçebelik döneminden beri Türk geleneğinde ise binlerce yıldır insanın yoldaşı olan atlara duyulan ihtiyaç zamanla azalmıştır. Hem taşımacılık alanında hem de askeri alanda kullanılan atlar günümüz Türk insanının hayatından neredeyse tamamen çıkmış olsa da Dünyada yarışlarda (Olimpik yarışlar; at terbiyesi, engel atlama, üç günlük yarışma ve olimpik dışı yarışlar; düz koşu, dayanıklılık, akrobasi, polo, atlı basket, süratli, avcılık, at oynatma, cirit, rahvan, arabacılık ile kızak yarışmaları vs.), zihinsel ve bedensel engelliler dâhil insanların rehabilitasyonlarında, özellikle Kazak ve Kafkas halkının atlı sirk cigitlerin gösterilerinde, atlı tiyatroda, turizmde (gezi, dağcılık, avcılık, kamp vs..) ve yetiştiricilik sayesinde tekrar hayatımıza girmiş ve kendi sektörünü oluşturarak büyük artı değer yaratmaya başlamıştır. Dolayısıyla da atçılık konusunda eğitilmiş,

diplomalı, yabancı dil bilen, konusunda bilgili ve bilgiye dayalı, güven sahibi, hoşgörölü, ölke ihtiyaçlarına cevap verebilecek insan gücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak maksadıyla kurulacak Atçılık ve Binicilik Okulları;

-Atçılık ve binicilikle ilgili her türlü temel bilgileri,

-En az birinci kademe binicilik, çalıştırıcılık ve hakemlik bilgilerini,

-Uygulama düzeyinde gerekli bilgi ve becerileri kazandırma bilgilerini,

-Çağın gerektirdiğı dil ve diğer derslerle desteklemek suretiyle bu gün ölkemizde babadan kalma usullerle yürütölen ve zaman zamanda binicilik milli takımı sporculuğuna ve milli takım çalıştırıcılığına yükselen yetenekli değerleri; atçılık ve binicilikte bilimsel, çağa uygun ve Avrupa düzeyindeki standarda kavuşturmak için diplomalı, eğitilmiş ve atçılığı gönölden sevmiş kişiler olarak daha başarılı olsunlar istenmektedir.²⁶

Bu okulların amacı; yetiştirilen öğrencilerin, başarılarına göre, Türkiye'nin atçılık ve binicilik sektörlerinin ihtiyaç duyduğu işletmecilik, çalıştırıcılık, hakemlik, nalbantlık, baş seyis (seyis başı) ve manej çalışmalarını yürütebilen, Atatürk ilkelerine bağılı, meslek sahibi personel olarak hayata atılmalarını sağlamak olacaktır.²⁶

2.5.2. Sipahi Ocağı Binicilik Kulübü

Türkiye'nin ilk binicilik kulübü olan Sipahi Ocağı 1913 yılında; Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa, Bahriye Nazırı Mahmut Muhtar Paşa, Süvari dairesi Reisi Nazif Paşa gibi devletin yetkili kişileri tarafından "İslah-ı Nesli Ferest (At Neslini İslah)" adı altında kurulmuştur. Ancak binicilik kulübü, yani sivil binicilik okulu 1934 yılında sportif özelliğe kavuşarak, bugünkü Harbiye Orduevinin bulunduğu alana özel mimarisi ile yerleşmiştir. Kulübün sportif özelliğe kavuşması, Atatürk'ün yakınlarından, Kılıç Ali Bey, Salih Bozok Bey, Recep Zülfü Bey gibi milletvekilleri ile İstanbul Vali ve Belediye Reis Muavini Nuri TÜRKKAN sayesinde olmuştur.²⁷

Bu hareketi müteakip iki kapalı maneji, atların rahatlıkla yaşayabilmeleri için konforlu boksları ve muazzam açık sahası bulunan Harbiye'deki bu tesise Süvari Binicilik Okulu da getirilmiştir. Böylece 1934 yılından sonra Avrupa sahalarında başarılı müsabakalar yapacak ve yurdumuza yüksek düzeydeki kupa ve madalyaları getirecek olan binicilik sporumuz gerçekten kurulmuştur.²⁷

Türk biniciliğinde önemli bir yeri olan Sipahi Ocağı Binicilik Kulübü, bu sporun sivil kesimlere yayılmasında önemli bir özelliği olduğu gibi, ilk sivil binicilik kulübü olması açısından da binicilik tarihimizde önemli bir yer tutmaktadır.²⁸

Memlekette at binme hevesini artırmak ve atlı sporu yurt sathına yaymak amacıyla öncelikle bir kulübün kurulması uygun görülmüş, bunun sonucu olarak da Sipahi Ocağı adı altında bir binicilik kulübü tesis olunmuştu. 22 Mart 1913 günü resmen tescil olunan Sipahi Ocağı'nın kurucuları arasında Mahmut Şevket Paşa ile Mahmut Muhtar Paşa'nın da bulunmaları devrin ileri gelen kişilerinin bu konuya gösterdikleri ilgiyi göstermektedir.²⁸

Sipahi Ocağı, ordunun da geniş yardımlarıyla pek kısa zamanda büyüyüp gelişerek, İstanbul'un en gözde cemiyetlerinden biri halini aldı. Ancak çok geçmeden patlak veren I.Dünya Savaşı ile onu izleyen Mütareke, Sipahi Ocağı'nı çok zor ve kötü günlere sürükledi. Bu zor günlerde, değil kulübün faaliyetini sürdürmek, atların iaşesini temin etmek bile büyük sorun oldu. Mütarekeyi izleyen işgal günlerinde kulüp çok daha kötü durumlara düştü. İşgal Kuvvetleri Komutanlığı'nın da husumetini çeken kulüp, ancak birkaç idealistin büyük fedakârlık ve gayretleriyle ayakta kalabildi.²⁸

Sipahi Ocağı, Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı'nı izleyen günlerde eski canlılığına kavuştuğu gibi, Cumhuriyet'in ilanından sonra daha da büyüme imkânını buldu. Kulüp, İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da düzenlediği atlı yarışmalarla Türkiye'de binicilik sporunun gelişmesini ve Türk sivil biniciliğinin doğmasını sağladı.²⁸

Ancak Türkiye’de binicilik sporunun gelişip kalkınmasında en büyük rol Türk Ordusu’nun oldu. Ordu, aynı zamanda bir “Okul” görevi yaptı. Bu okul yalnız asker biniciler yetiştirmekle kalmadı, birçok sivil binicinin yetişmesine de yardımcı oldu.²⁸

2.6. Cumhuriyet Dönemi Türk Biniciliğinin Gelişimi

Cumhuriyet dönemi; Türk ulusunun yaratılışına ve karakterine en uygun olan Cumhuriyet’in, 29 Ekim 1923 tarihinde ilanından günümüze kadar olan dönemi kapsamaktadır.

2.6.1. 1930-1940 Yılları Arası

Türk binicileri 1931 yılında Bulgaristan’a giderek orada özel bir Türk-Bulgar karşılaşması yapmışlardı. 1-4 Ekim 1931 günleri arasında Sofya’nın Yunag Stadyumu’nda yapılan bu karşılaşmada Türk binicileri, bu alandaki olanca tecrübesizliklerine rağmen, kendilerinden beklenenin çok üstünde varlık göstermişler ve Yüzbaşı Cevat Mustafa (Emekli General Cevat KULA), ferdi sıralamada üçüncülüğü kazanmakla uluslararası binicilik alanında Türk bayrağını şeref direğine çektiren ilk binicimiz olma şerefini de elde etmişti.²⁸

İşte bu deneme Kaymakam Cevdet Bey’e ümit vermiş ve Türkiye’nin de Uluslararası Binicilik Federasyonu’na kabulü Türk binicilik tarihinde de önemli bir dönüm noktası olmuştu.²⁸

Yine Kaymakam Cevdet Bey'in bu konudaki ileri görüşleriyle Fransa'dan getirtilen değerli antrenör Albay TATON Türk binicilerini yarışmalara hazırlamaya başlamıştı. Sıkı ve disiplinli bir çalışma temposu içinde hazırlanan ve tamamen subay binicilerden oluşan ilk Türk Milli Binicilik Ekibi, 1932 yılında Avrupa'nın en büyük binicilik yarışmalarını teşkil eden Nis Uluslararası Yarışmaları'na katılmıştı.²⁸

1938 Nis konkurhipiklerinde Cevat KULA, Cevat GÜRKAN, Eyüp ÖNCÜ ve Saim POLATKAN'dan kurulu Türk Ekibi 7 millet arasında takım şampiyonluğunu kazandı. 1938 Roma konkurhipiklerinde yine aynı ekip dünya çapında bir armağan olan altın "Mussolini Kupasını" kazandı. 1938 Varşova ve 1939 Nis konkurhipiklerinde Saim POLATKAN'ın "Ok" adlı atıyla üst üste birinciliği kazanması, ayrıca Cevat KULA, Cevat GÜRKAN, Eyüp ÖNCÜ ve Saim POLATKAN'dan kurulu ekibin de ekip birinciliğini alması bir hadise oldu.²⁹

Türk binicilik spor tarihinin en parlak sayfalarından birini teşkil eden "1938 Avrupa Turnesi"nde, bütün Avrupa'nın "Atatürk'ün Süvarileri" diye andıkları binicilerimiz bayrağımızı Nice, Roma ve Varşova'da şeref direklerinde dalgalandırdılar.²⁹

Türk binicileri 1938 Roma Uluslararası Konkurhipikleri'nde yalnız İtalya'nın değil, Avrupa'nın en önemli yarışmalarından biri olan

“Mussolini Kupası”nı kazanmakla binicilik dünyasında gerçek bir olay yarattılar. 1927 yılından beri yapılmakta olan bu yarışma İtalya’nın en büyük binicilik armağanıydı. Bu yarışmanın altın kupasının da ayrıca pek büyük bir maddi değeri vardı. ²⁹

2.6.2. 1940-1960 Yılları Arası

İkinci Dünya Savaşı sırasında milletlerarası binicilik temasları tamamen kesildi ve biniciler sadece Türkiye’deki binicilik alanlarına döndüler. Ancak savaştan sonra katıldıkları uluslararası yarışmalarda birçok başarılı sonuçlar elde ettiler. 1960 yılından sonra Türkiye’de at vebası hastalığı, biniciliğin bir duraklama dönemine girmesine yol açtı. 1956 yılından sonra sivil biniciler arasında başlayan hareketle binicilik alanında yeniden bir canlanma oldu ve buna paralel olarak asker binicilerin de gayretli çalışmaları ile Türk binicileri adlarını yurt dışında yeniden duyurmaya başladılar. Uluslararası yarışmalarda çeşitli şampiyonluklar aldılar. ³⁰

1951-1953 yılları arası Türk olimpik biniciliği açısından bir duraklama dönemidir. Bu dönemde istenilen kalitede atların olmayışı, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik darboğaz, disiplinli bir çalışmaya başlamak için iyi bir çalıştırıcı ihtiyacı gibi nedenlerle biniciliğimiz sadece yurt içinde faaliyet göstermiştir. 1952 yılında Taton’un tekrar Türkiye’ye gelmesi, yeni at alımlarının yapılması yerli kana yönelik çalışmaların rafa

kaldırılmasına neden olmuştur. Taton'un gelişi ile Fransa'dan yeni at alımları yapılarak, II.Dünya Savaşı ile birlikte dış alımlarının kesildiği ve öz kaynaklarımıza dönülen acemi at eğitimi çalışmalarına da son verilmiştir. Takım uluslararası yarışmalara, yurt dışından alınan bu eğitilmiş atlarla, 1954-1960 yılları arası Avrupa'da kendisinden söz ettirmeye yeniden başlamıştır. ¹⁰

2.6.3. 1960-1978 Yılları Arası

1960 yılından sonra askeri takımın zayıflaması Türk biniciliğini etkilemiş ve böyle büyük organizasyonlara katılma olanağı bulunamamıştır. 1960 Roma Olimpiyatlarından sonra binicilik sporu uzun bir duraklama dönemine girmiştir. Bu duraklamanın nedenlerinin başında, 27 Mayıs askeri müdahalesinin sonrasında bazı binici subayların emekliye sevk edilmesi olmuştur. Bu dönemde Atatürk'ün Süvarileri namına sahip Cevat GÜRKAN ve Cevat KULA Tuğgenerallikten, Saim POLATKAN ve Eyüp ÖNCÜ Albaylıktan emekliye sevk edilmiştir. Orduda Süvari sınıfının kaldırılması, ardından Avrupa basınında Türkiye'de at vebası görüldüğüne ilişkin haberlerin yayılması sonucunda Türk binici ve atlarının Avrupa ülkelerine alınmaması ve yabancı binicilerin ve atların Türkiye'ye gelememesi gibi ciddi olumsuzluklar, Türk biniciliği için oldukça kötü bir dönemin başlangıcı olmuştur. ²¹

Binicilik sporunda yaşanan bu durgunluk dönemi, 1964 yılına dek devam etmiştir. Bu arada 27 Mayıs 1960 döneminde emekli olan süvari subayların sivil binicilik kulüplerinde öğretmenlik yapmaya başlamalarının, binicilik sporunun toplumda sivil kesim tarafından daha yoğun olarak yapılmasına direkt olarak etki ettiğini değerlendirebiliriz.²¹

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki Atlı Yarışmalar Grubu 1965 yılında isim değiştirerek “Süvari Yarışma Grubu” adını alır. Bu dönemde beklenen başarıların elde edilememesi sonucunda yabancı çalıştırıcı aranır. 1966 yılı Temmuz ayında getirilerek 1969 yılında tekrar ülkesine dönen Alman çalıştırıcı Von ZEIGNER’den sonra, okulda kıdemli ve tecrübeli hocalar nezaretinde çalışmalarını sürdüren biniciler, 1972 Münih Olimpiyat Oyunlarını gözlerine kestirseler de bunda muvaffak olamazlar.²¹

2.6.4. 1978-1996 Yılları Arası

1978 yılında, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Kenan EVREN’in talimatıyla Süvari Yarışma Grubu kapatılmıştır. Kapatılan okuldan bazı biniciler Ankara’daki Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Süvari Birliği’ne atanmış, diğerleri ise farklı birliklere tayin edilmişlerdir. Bu kapatma kararı, Türk biniciliğinin olimpiik gelişimine verilen en büyük zarar olarak değerlendirilebilir. 1960 yılından itibaren peş peşe gelen olumsuz gelişmeler, Türk biniciliğini olimpiyat hedeflerinden giderek uzaklaştırmış,

bir zamanlar Avrupa'ya çıkış için sadece basamak olarak kullanılan Balkanlarla sınırlandırılmıştır. Böylece Yüce Atatürk'ün 1931 yılında verdiği "Balkanlara sıkışıp kalınmamalı, hedef Avrupa ve Dünya olmalıdır" direktifi yitirilmiştir. 1960 Roma Olimpiyatları ülkemizin binicilik sporunda katıldığı son olimpiyatlar olurken, Avrupa'da söz sahibi olunan birçok turnuvaya bu dönemde gidilememiştir. ²¹

Türkiye'de binicilik çalışmaları, 1978 yılında Süvari Yarışma Grubu'nun lağvolması ve bazı binici subayların tayiniyle ciddi yaralar almıştır. Daha önceleri süvari alaylarında çalışan subaylardan, ordu atı müsabakalarında parlak derece alanlar İstanbul Süvari Yarışma Grubuna ve Milli Takıma çağrılıyordu. Milli Takımda parlak dereceler aldıkları zaman Süvari Yarışma Grubuna tayin oluyorlardı. Süvari Yarışma Grubu kapatılınca bu görevi Ankara Kirazlıdere'de bulunan Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Atlı Merasim Birliği almıştı. 1978 yılında Ayazağa (Süvari Yarışma Grubu)'dan tayin edilen subaylar ile Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Atlı Merasim Birliği bünyesinde bir binicilik ekibi kurma gereği duyulmuştur. ²¹

05 Ekim 1984 günü, "Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Atlı Süvari Birliği", isim ve kuruluş değiştirerek "Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkezi" adını almıştır. 1996 yılında, okul olma yönünde yeniden yapılanma içerisine giren Atlı Spor Eğitim Merkezi bünyesinde, eğitim ve

öğretim faaliyetlerinin bilimsel bir alt yapıya dayandırılarak yürütüldüğü Öğretim Başkanlığı teşkil edilmiş, Ar-Ge, Plan Program, Ölçme Değerlendirme ve Kurs Kısımları oluşturulmuştur. Binicilik sporunun olimpiik branşlarında uzmanlaşmak maksadıyla bu tarihten itibaren Binicilik Ekip Komutanlığı üç kısma bölünmüştür. Bunlar; At terbiyesi, engel atlama ve üç günlük yarışma kısımlarıdır. Mevcut birikimi ve alt yapısıyla ülkemizde binicilik okulu statüsünde faaliyet gösteren tek kurum olan Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkezi, son 10 yıldır sportif binicilik gayretlerini yeniden olimpiyat hedefine yönelterek çalışmalarına devam etmektedir.²¹

Binicilik sporunda uzun süren sessiz bir dönemden sonra 1985 yılından itibaren bir canlanmanın başladığı görüldü. Bu spor dalına önem ve değer veren İstanbul Atlı Spor, Sipahi Ocağı, Ankara Atlı Spor, Muhafız Gücü ve Galatasaray gibi kulüplerin bünyesi içinden çıkan genç biniciler yurt içi yarışmalarda olduğu gibi yurt dışı yarışmalarda da başarılı sonuçlar elde ettiler.³¹

Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI) Türkiye'yi Afrika ve Asya ülkelerinin oluşturduğu 7'nci gruptan alarak Avrupa ülkelerinden oluşan 1'inci gruba geçirdi. Bugüne kadar Avrupa maneşlerine çıkamayan Türk binicileri Cezayir, Bahreyn, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Mısır, İran, Irak, Lübnan, Kuveyt, Ürdün, Libya, Fas, Namibya, Oman, Pakistan, Katar, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Zaire, Zambia ve Zimbabwe'nin

oluşturduğu 7'nci grupta bulunuyordu. ABD'nin Florida Eyaleti'nde 21-25 Mart 1994 tarihleri arasında yapılan toplantıda ülkemizi Binicilik Federasyon Başkanı Sencer GÜNEŞSOY ve milli binici Esin ZEMBİLCİ temsil ettiler. Yaptıkları başarılı kulisler sonucunda Türkiye; Avusturya, Belçika, Fransa, Yunanistan, İtalya, İsrail, Portekiz, İspanya, San Marino, Lüksemburg ve İsviçre'nin oluşturduğu 1'inci grupta yer almış oldu.³²

2.6.5. 1996-2000 Yılları Arası

1994 yılında Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)'nin verdiği kararla Asya Grubu'nda mücadele veren Türkiye, Avrupa Grubu'na alındı. Ancak 1999 yılında atların Avrupa'ya girişleri yasaklandı ve 2002 yılında tekrar atların Avrupa'ya girişlerine izin verildi.³³

1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2000, 2002, 2003 ve 2004 yıllarında düzenlenen Balkan Şampiyonaları'nda Türk binicileri çeşitli kategorilerde altın, gümüş ve bronz madalyalar aldılar.³³

2.6.6. 2000-2009 Yılları Arası

Türk Milli Takımı 2005 yılında İstanbul'da düzenlenen Balkan Atlama Şampiyonasında Yetişkin, Genç Yetişkin ve Gençler kategorisinde takım ve Ferdi olarak Balkan Şampiyonluğunu kazandı. 2006 Balkan Şampiyonasında takım halinde şampiyon olurken, At terbiyesi dalında Yıldız takımı büyük bir başarı göstererek ilk kez altın

madalyayı Türkiye'ye getirdi. Türkiye Binicilik Federasyonunun, İstanbul Atlı Spor Kulübü ev sahipliğinde düzenlediği ilk Avrupa Yıldızlar şampiyonasında milli takımımız, takım halinde beşinci olurken, aynı yarışmalarda gençler dalında yapılan teşvik yarışmalarında binicilerimiz birincilikler almıştır.³³

S Uluslararası Binicilik Merkezi'nde, 17-19 Ağustos 2007 tarihleri arasında koşulan, 34. Balkan Binicilik Şampiyonası takım müsabakalarında Milli takımlarımız her kategoride şampiyon olarak, Balkan Şampiyonası tarihinde bir rekora imza attılar.³⁴

Önümüzdeki yıllarda olimpiyatlarda yer almak maksadıyla; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün desteği, Türkiye Binicilik Federasyonu'nun misyonu ve S Binicilik Merkezi'nin koordinasyonunda 2008 sezonunda hayata geçirilen projede, yeni yetişen genç binicilerin uluslararası arenada mücadele edecek düzeye gelmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda; Türkiye'nin başarılı 24 genci FEI Milletler Kupası model alınarak takım prensibine uygun olarak yetiştirilmiştir.³⁵

2.7. Türkiye Binicilik Federasyonu

Türkiye Binicilik Federasyonu 1923 yılında kurulmuştur. Bugün merkezi İstanbul'da Maslak Poligon'dadır. Ankara'da Beştepe Saim Önhon manejinde ofisi olan federasyon, 51 (35'i federe kulüp) binicilik

kulübünde ata binen 2.527 lisanslı biniciye sahiptir. Atlı sporlar olarak Türkiye'de engel atlama, at terbiyesi, üç günlük yarışma, pony, atlı dayanıklılık disiplinlerinde yarışmalar yapılmaktadır. Biniciler bu disiplinlerde ana kategori olarak yıldızlar, gençler, genç yetişkinler, bayanlar, ustalar sınıflaması ile yarışmaktadır.³⁶

Türkiye Binicilik Federasyonu'nun ana görevi Türkiye'de binicilik sporunu sevdirmek, gençler arasında yaygınlaşmasını sağlamak ve at sevgisini kültürel miras olarak muhafaza ederek, Türkiye'deki biniciliği yurt içinde ve yurt dışında tanıtmaktır.³⁶

Türkiye Binicilik Federasyonu, Gençlik Spor Genel Müdürlüğü bünyesindeki özerk yapısı ile kamuya fayda sağlamayı ana değer olarak benimsemiştir. Bu doğrultudaki esas amacı özellikle gençlerimizin ruhsal ve bedensel gelişimine katkı sağlayarak, binicilik sporunun geniş kitlelere yayılmasını sağlamaktır. Ata sporlarımızdan biri olan biniciliğin Türkiye'de yaygınlaşması ve milli takımımız vasıtası ile yurt dışında Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlanması da ana hedefleri arasında yer almaktadır.³⁶

Binicilik sporunun daha geniş kitlelere tanıtılması maksadıyla Binicilik Federasyonu tarafından hazırlanan projelerden birisi olan “Üniversitelerde Binicilik” Mart 2009 ayı itibarıyla başlatılmıştır. Şu ana

kadar 32 üniversiteden davet alan federasyon, yaptığı planlama ile 2009 yılı boyunca devam edecek bu faaliyetle, üniversitelerimizde binicilik sporunun tanıtımına yönelik seminerler vermekte olup bu projeyi 2010 yılı boyunca da devam ettirecektir.³⁷

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Bu maksatla özellikle Milli Kütüphane, Genelkurmay Askeri Tarih ve Strateji Başkanlığı, K.K.K.İğİ, Harp Akademileri Komutanlığı, Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, Gazi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi kütüphane ve arşivleri ile konuya ilişkin yüksek lisans ve doktora tezleri taranmıştır. Türkiye’de binicilik sporuna ilişkin tek kapsamlı çalışma olan, (Emekli) Albay Özkan TEMURLENK’in “Türk Biniciliğinin Dünü ve Bugünü” çalışması araştırmaya yön vermiştir. Ata sporu ve övünç kaynağımız olarak değerlendirdiğimiz binicilik sporuna ilişkin, Türkiye’de yeterince kaynak olmaması çalışmada veri toplamayı sınırlandırmıştır.

Araştırmanın temelini oluşturan Cumhuriyet dönemi; Türk ulusunun yaratılışına ve karakterine en uygun olan Cumhuriyet’in, 29 Ekim 1923 tarihinde ilanından günümüze kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Araştırma, binicilik sporunun olimpik branşları (engel atlama, at terbiyesi, üç günlük yarışma) ile sınırlandırılmış, biniciliğin geleneksel spor dalları branşları (atlı cirit ve rahvan binicilik) kapsam dışı bırakılmıştır.

4. BULGULAR

Türk biniciliğinin olimpik gelişimini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada aşağıdaki kurumlardan elde edilen veriler değerlendirilmiştir:

1. Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu
2. Sipahi Ocağı Binicilik Kulübü
3. Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkez Komutanlığı
4. Türkiye Binicilik Federasyonu

Türkiye’de biniciliğin gelişmesini sağlayan en önemli etkenin Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu olduğu söylenebilir. Bu okuldan askeri binicilerin yanı sıra, birçok sivil binici de yetişmiştir. 1930’da Süvari Okulu Müdürü Albay Cevdet Bey’in (BİLGİŞİN) başlattığı ücretsiz kurslar bu alandaki en önemli gelişme sayılabilir. Türkiye’de, 1910’da önce İzmir’de, ardından İstanbul’da gelişmeye başlayan biniciliğin, 22 Mart 1913’te Sipahi Ocağı’nın kurulmasıyla sivil kesim tarafından da benimsenmeye başladığı düşünülebilir. Kulüp, İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana’da düzenlediği atlı yarışmalarla Türkiye’de binicilik sporunun gelişmesini ve Türk sivil biniciliğinin doğmasını sağladığı değerlendirilebilir. Mevcut birikimi ve alt yapısıyla ülkemizde binicilik okulu statüsünde faaliyet gösteren tek kurum olan Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkezi’nin, kuruluşundan bugüne kadar icra ettiği sportif binicilik gayretleri ışığında, Türk biniciliğinin olimpik gelişimine geçmişte olduğu gibi gelecekte de katkı sağlayacağı

düşünülebilir. 1923 yılında kurulan ve 9 yıllık bir aradan sonra 1932 yılında Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)'na üye olan Türkiye Binicilik Federasyonu, Türkiye'de biniciliğin yaygınlaşmasına ve milli takımımız vasıtası ile yurt dışında Türkiye'nin tanıtımına katkı sağladığı kıymetlendirilebilir.

Dünyada ilk binicilik okulları 1500 yılında kurulmaya başlamasına rağmen, atı evcilleştirerek insanlığın hizmetine sunan Türklerin, bundan 400 yıl sonra 1911 yılında bilimselliğe ilk adımı attığı söylenebilir. 20.Yüzyılda bilimsel olarak binicilik eğitime başlayan ancak, kısa sürede dünya çapında başarılarla imza atan Türklerin bu başarısında, bilimsel bir şekilde eğitim yapıldığı düşünülen okulların, binicilik eğitiminin gelişimine olumlu yönde katkı yaptığı söylenebilir. Ayazağa'da bulunan binicilik okulunun modernleştirme çalışmaları neticesinde, dönemin en iyi binicilik merkezi sayılan Fransız Saumur Ulusal Binicilik Okulu ile rekabet edecek hale gelmesi binicilik eğitime katkı sağladığı değerlendirilen başka bir husustur.

Tablo 2: Olimpiyat Oyunları Engel Atlama Takım Sonuçları (1912-2008)

38

Olimpiyat	Birinci	İkinci	Üçüncü
1912 Stockholm	İsveç	Fransa	Almanya
1920 Antwerp	İsveç	Belçika	İtalya
1924 Paris	İsveç	İsviçre	Portekiz
1928 Amsterdam	İspanya	Polonya	İsveç
1932 Los Angeles	Hiçbir takım müsabakayı bitiremedi.		
1936 Berlin	Almanya	Hollanda	Portekiz
1948 Londra	Meksika	İspanya	İngiltere
1952 Helsinki	İngiltere	Şili	ABD
1956 Stockholm	Almanya	İtalya	İngiltere
1960 Roma	Almanya	ABD	İtalya
1964 Tokyo	Almanya	Fransa	İtalya
1968 Mexico City	Kanada	Fransa	Almanya
1972 Münih	Almanya	ABD	İtalya
1976 Montreal	Fransa	Almanya	Belçika
1980 Moskova	Rusya	Polonya	Meksika
1984 Los Angeles	ABD	İngiltere	Almanya
1988 Seul	Almanya	ABD	Fransa
1992 Barselona	Hollanda	Avusturya	Fransa
1996 Atlanta	Almanya	ABD	Brezilya
2000 Sidney	Almanya	İsviçre	Brezilya
2004 Atina	ABD	İsveç	Almanya
2008 Pekin	ABD	Kanada	Norveç

Tablo 3:Dünya Şampiyonası Engel Atlama Takım Sonuçları (1978-2006)³⁹

Dünya Şampiyonası	Birinci
1978 Aachen (ALMANYA)	İngiltere
1982 Dublin (İRLANDA)	Fransa
1986 Aachen (ALMANYA)	ABD
1990 Stockholm (İSVEÇ)	Fransa
1994 Den Haag (HOLLANDA)	Almanya
1998 Rome (İTALYA)	Almanya
2002 Jerez de la Frontera (İSPANYA)	Fransa
2006 Aachen (ALMANYA)	Hollanda

Tablo 4: Uluslararası Binicilik Federasyonuna (FEI) Kayıtlı Yarışmacı Binici Sayısı⁴⁰

Ülke	FEI Üye Tarihi	Binici Sayısı
Fransa	1921	8174
Belçika	1921	1582
İngiltere	1925	3816
Almanya	1927	5105
Kanada	1950	880
Yunanistan	1938	189
Türkiye	1932	176

**Tablo 5: Uluslararası Binicilik Federasyonu Engel Atlama Branşı
Binici Sıralamasında Türk Binicileri (1 Kasım 2008-31 Ekim 2009)⁴¹**

Sıralama	Binici İsmi
281	Ömer KARAEVLİ
343	Hasan ŞENTÜRK
493	Avni ATABEK
513	Sencer HORASAN
670	Filip AMRAN
750	Sencer CAN
879	Ülkan DELİKAN
1104	Serra ÖNKAL
1104	Hüsnü DİNÇ
1257	Sinan GENCER
1352	Sevil SABANCI
1505	Berk MEMİK
1756	Hulki KARAGÜLLE
1756	Çağrı BAŞEL

* 1888 binici arasındaki sıralamadır.

Tablolar 1 ve 2 ışığında; biniciliğin olimpik bir spor olarak yer aldığı 1912 Olimpiyatlarından günümüze, engel atlama branşında, Türkiye'nin olimpiyat oyunlarında ve Dünya şampiyonalarında herhangi bir başarısının olmadığı söylenebilir. Uluslararası Binicilik Federasyonu'na üyelik tarihi göz önüne alındığında, ülkemizin nüfusuna göre Uluslararası

Binicilik Federasyonu'na kayıtlı binicimizin yeterli olmadığı, binicilerimizin uluslararası sıralamada ön sıralarda yer alamadığı Tablo 3 ve 4 ışığında düşünülebilir. Bu sebeplerle, Türk Olimpik Biniciliği'nin Dünya'daki gelişimin gerisinde kaldığı söylenebilir.

Türkiye'de binicilik eğitimini olumsuz yönde etkilediği düşünülen hususlar aşağıya çıkarılmıştır:

1. 1911 yılında ilki kurulan binicilik okulları, savaşlar sebebiyle eğitimine ara vermek zorunda kalmıştır.
2. Yüksek seviye binicilik eğitimi verebilecek binicilik öğretmeni uzun süre bulunamamıştır.
3. 1960 yılından sonra Türkiye'de at vebası hastalığı görüldüğüne ilişkin haberler yayılmıştır. Bu sebepten dolayı uzun bir süre uluslararası herhangi bir yarışmaya gidilememiş ve ülkemizde de organize edilememiştir.
4. Gerek savaş ekonomisi, gerekse yerli at üretimindeki yetersizlikler ülkemizi kaliteli at konusunda yurt dışına bağımlı kılmıştır.
5. Aynı zamanda bir binicilik okulu olarak hizmet eden Süvari Yarışmalar Grubunun 1978 yılında kapatılması, bilimsel anlamda binicilik eğitimini temelden sarsmıştır.
6. Binicilik eğitimi konusunda yeterli Türkçe yayın bulunmamaktadır.

5. TARTIŞMA

Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu'nun kurulmasıyla birlikte sportif biniciliğin Türkiye'de başladığı söylenebilir. Sportif binicilik kapsamında; Sipahi Ocağı Binicilik Kulübü'nün ilk sivil binicilik kulübü olması ve bu sporun sivil kesimlere yayılmasında önemli bir yeri olduğu düşünülebilir.

Modern cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte binicilik sporu da büyük bir yükselişe geçmiş ve 1960'lı yıllara kadar uluslararası arenada kendimizi ifade ettiğimiz ve başarılı olduğumuz birkaç spor branşından biri olmuştur. Türk Ulusu ise binicilerine ulusal bir kahraman gözüyle bakmış ve binicilik sporu hem devletin hem de milletin büyük ilgisine ve sevgisine mahzar olmuştur. Yani 1960'lı yıllara kadar binicilik Türkiye'de en popüler birkaç spor dalından biridir.¹⁰

Türkiye'de atlı spor kültürünün gelişiminde ordunun etkisi büyüktür. Son 20 yıla kadar yurtdışı yarışmalarda ülkeyi ordu mensuplarından kurulmuş milli takımlar temsil etmiştir. Başarı eğitim ile kalıcılıştır. İthal edilen atlar ile beraber elde edilen ilk yıllardaki başarıyı devam ettirmek için eğitime önem verilmesinde yarar vardır. 1925-1940 döneminde yurtdışına kurs maksadıyla personel gönderilmiş, yabancı çalıştırıcılar ile takviye edilmiştir. Başarı bu sayede on yıllar boyu devam etmiştir.²³

Temurlenk'e²¹ göre; binicilikteki kesintiler, başlangıçtaki yurtdışı kursların devam etmemesi ve yabancı öğretmenlerin çok pahalı olmaları nedeni ile zorunlu olarak, Dünya Biniciliğindeki iletişim kopuklukları ve yakından izlenme olanağı bulunmaması binicilikte gerilemeye neden olmuştur. Yurtdışı temasların da Balkan düzeyine indirgenmesi, bir çeşit kendi kabuğumuza çekilme sonucunu doğurmuştur. Yeni teknikler ve gelişmelerden yoksun öğretmenlerimiz, kendilerini yenileme ve aşma olanağı bulamayarak ve buna gereksinim duymayarak elde edilenlerle yetinmişlerdir. Buna karşın, biniciliğimizin gelişmesini yabancılara bağlamaktansa, 1925-1930 yılları arasında örneğini gördüğümüz kurslar sonunda, Türk Biniciliğini, karakter yapısını, kültürünü yakından tanıyan, kendi dilimizle konuşan, sorunlarımızı bilen ve giderebilecek olan öğretmenlerimizin çok daha yararlı olacağı açıktır.

Olimpik bir spor olarak ilk defa 1912 Stockholm Olimpiyatlarında yer alan binicilik sporu, günümüze kadar dünya çapında gelişimini hızla sürdürmüştür. 1921 Yılında kurulan Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)'na, 11 yıllık bir süreçten sonra üye olan Türkiye'de olimpik Türk biniciliğinin hızla geliştiği söylenebilir. 1911 yılında kurulan Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu ile bilimselliğe ilk adımını atan Türk Biniciliğinin, 27 yıllık bir süreç sonunda, 1938 yılında dönemin dünya kupası sayılan Mussolini Kupası'nı alarak uluslararası alanda önemli bir yer edindiği değerlendirilebilir.

Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu'nda, zaman içerisinde birçok yerli ve yabancı antrenör denenmiş olsa da, en büyük başarı 1928 yılında Fransa'dan getirilen Üsteğmen Albert TATON zamanında yaşanmıştır. TATON 1939 yılında ülkesine dönene kadar, milli takımımızın uluslararası alanda birçok başarıya imza atmasına vesile olmuştur. Türk biniciliği, savaşların harap ettiği bir ülkeden çıkarak, kısa süre içerisinde dünyada kendisinden söz ettirmeyi başarmıştır. Ne yazık ki 1960'lı yıllara kadar süren bu başarılar, daha sonra sadece Balkanlardaki başarılarla sürdürülebilmıştır.

Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu ve daha sonra Süvari Yarışmalar Grubu adını alan ve 1978 yılına kadar çağın gereklerine göre bilimsel anlamda bir eğitim kurumu olan bu tesisin kapatılması, binicilik eğitimini ve dolayısıyla Türk biniciliğinin gelişimini olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

1996 yılında, okul olma yönünde yeniden yapılanma içerisine giren Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkezi, mevcut birikimi ve alt yapısıyla ülkemizde binicilik okulu statüsünde faaliyet gösteren tek kurum olarak Türk biniciliğinin olimpik gelişimini yönlendirebileceği söylenebilir.

Türk biniciliğinin daha geniş kitlelere tanıtılması maksadıyla çeşitli projeler yürüten Binicilik Federasyonu'nun, özellikle üniversitelerimizde binicilik sporunun tanıtımına yönelik seminerler

vermekle, gençler arasında bu spora olan ilginin artmasına katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

6. SONUÇ

Yapılan çalışma neticesinde ulaşılan sonuçlar aşağıya çıkarılmıştır:

1. Tarih boyunca insanın atla birlikteliğini başlatan bir ırkın soyu olarak, tekrar dünya biniciliğinde kalıcı ve üstün başarılar elde edebilecek Türk biniciliği gelişimini sürdürmektedir.
2. Türkiye’de biniciliğin gelişmesini sağlayan en önemli etken Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu’dur.
3. Savaşlar sebebiyle binicilik eğitime ara verilmiştir.
4. Uzun bir süre yüksek seviye binicilik eğitimi verebilecek binicilik öğretmeninin bulunamaması, biniciliğin gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir.
5. 1960 yılından sonra Türkiye’de at vebas hastalığı görüldüğüne ilişkin haberlerin yayılması sebebiyle, uzunca bir süre uluslararası yarışmalarda yer alamayan biniciliğimizin gelişimi dünya biniciliğinin gerisinde kalmıştır.
6. Gerek savaş ekonomisi, gerekse yerli at üretimindeki yetersizlikler ülkemizi kaliteli at konusunda yurt dışına bağımlı kılmıştır.
7. Aynı zamanda bir binicilik okulu olarak hizmet eden Süvari Yarışmalar Grubunun 1978 yılında kapatılması, bilimsel anlamda binicilik eğitimini temelden sarsmıştır.
8. 22 Mart 1913’te Sipahi Ocağı’nın kurulmasıyla Türkiye’de binicilik sivil kesim tarafından da benimsenmeye başlamış ve binicilik sporunun halk arasındaki popülaritesi artmıştır. 2009 yılı itibariyle sayıları 51’e

ulaşmış binicilik kulüpleri, 2.527 lisanslı sporcusuyla bu spora gönöl verenlere hizmet etmeye ve bu sporun yaygınlaşması çalışmalarına devam etmektedir. Bu kulüplerde yetişen biniciler henüz dünya çapında bir başarıya imza atamamış olsa da, özellikle Avrupa’da yapılan birçok müsabakaya iştirak etmekte ve bireysel olarak birçok dereceler almaktadır.

9. Türk olimpik biniciliği 1931 yılında katıldığı ilk uluslararası yarışmadan 1960 yılına kadar uluslararası alanda başarılarını sürdürmüştür. Bu tarihten günümüze kadar Balkan şampiyonaları hariç olmak üzere Avrupa ve Dünya çapında herhangi bir başarı söz konusu değildir.

10. Ülkemizde binicilik okulu statüsünde faaliyet gösteren Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkezi, kuruluşundan bugüne kadar icra ettiği sportif binicilik gayretleri ışığında, Türk biniciliğinin olimpik gelişimine geçmişte olduğu gibi gelecekte de katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

11. 1923 yılında kurulan ve 9 yıllık bir aradan sonra 1932 yılında Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)’na üye olan Türkiye Binicilik Federasyonu, Türkiye’de biniciliğin yaygınlaşması ve uluslararası alanda Türkiye’nin tanıtımına katkı sağlamak maksadıyla çalışmalarını artarak sürdürmektedir.

12. Günümüzde binicilik sporunun ülkemizde yaygınlaşması ve gelişmesindeki temel adımlardan birisi de; binicilik sporunun evrensel kurallarına uygun bir biçimde işletilecek, bilinçli ve kaliteli bir binicilik eğitiminin yapılmasının planlandığı “Türkiye Binicilik Federasyonu Ulusal

Binicilik Okulu ve Eğitim Merkezi”nin kurulmuş olmasıdır. Bunun yanı sıra Binicilik Federasyonunun da özerk yapıya kavuşması ve batı ülkelerinde olduğu gibi sponsorların binicilik sporuna da ilgi göstermesi, bu sporun gelişmesinde önemli yer tutacak hususlar olduğu değerlendirilmektedir.

7. ÖNERİLER

Türk Olimpik Biniciliğinin gelişimine katkı sağlayacağı düşünülen hususlar müteakip maddelerde sunulmuştur:

1. Binicilik sporunun, çocuklar arasında yaygınlaştırılmasına yönelik olarak pony kulüplerinin sayısı artırılmalı, pony yarışmaları düzenlenerek çocukların binicilik sporundaki gelişimleri teşvik edilmelidir.
2. Pahalı bir spor olduğu düşünülen biniciliğin, toplumun bütün kesimlerince yapılmasına yönelik tedbir alınmalıdır. Bu kapsamda; özellikle çocuklara yönelik ücretsiz kurslar açılmalıdır.
3. Biniciliğin gelişimine yön verecek şekilde binici, at, antrenör, nalbant, bakıcı ve hakem eğitimlerini sağlayacak şekilde bir okullaşmaya gidilmelidir.
4. Yurtdışındaki birçok ülkede olduğu gibi, üniversiteler bünyesinde at ve binici performanslarına yönelik araştırmalara yer verilmelidir.
5. Bu sporda yurtdışından alınan atlara olan bağımlılık ortadan kaldırılmalı, yerli at üretimine ve eğitime gereken önem verilmelidir.
6. Ortak yönü at olan Binicilik Federasyonu, Türkiye Jokey Kulübü, Geleneksel Spor Dalları Federasyonu, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve diğer kurumlar birbirleriyle koordinasyon içinde olmalıdır.
7. Binicilik eğitimi konusunda Türkçe bilgi kaynağı ihtiyacını karşılamak maksadıyla eğitim yayınları hazırlanmalıdır.
8. Binicilik sporunun geleceğine yön vermek maksadıyla üniversitelerin ve ilgili kurumların katılımıyla seminerler düzenlenmelidir.

9. Geleneksel spor dalları branşlarından rahvan binicilik ve atlı cirit ile ilgili yapılacak araştırmaların da biniciliğın gelişimine yön vereceğı düşünölmektedir.

8. ÖZET

Cumhuriyet Döneminde Olimpik Türk Biniciliğinin Gelişimi

Bu çalışma, sportif binicilik eğitiminin başladığı Cumhuriyet Döneminden günümüze kadar olan dönemdeki Olimpik Türk Biniciliğinin gelişimini ortaya koymak için yapılmıştır. Araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Bu amaçla, konuya ilişkin kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin kütüphane ve arşivleri taranmıştır. Sonuç olarak;

Türkler tarafından atın uluslararası kurallar çerçevesinde sportif olarak kullanımı Cumhuriyet Dönemine rastlar. Savaşlar sebebiyle binicilik eğitime ara verilmek zorunda kalınmıştır. Uzun süre yüksek seviye binicilik eğitimi verebilecek binicilik öğretmeninin bulunamaması biniciliğin gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir. 1960 yılından sonra Türkiye’de at vebas hastalığı görüldüğüne ilişkin haberler yayılmıştır. Bu sebepten dolayı uzun bir süre uluslararası herhangi bir yarışmaya gidilememiş ve ülkemizde de organize edilememiştir. Gerek savaş ekonomisi, gerekse yerli at üretimindeki yetersizlikler ülkemizi kaliteli at konusunda yurt dışına bağımlı kılmıştır. Aynı zamanda bir binicilik okulu olarak hizmet eden Süvari Yarışmalar Grubunun 1978 yılında kapatılması, bilimsel anlamda binicilik eğitimi temelden sarsmıştır. Türk olimpik biniciliği 1931 yılında katıldığı ilk uluslararası yarışmadan 1960 yılına kadar uluslararası alanda başarılarını sürdürmüştür. Bu tarihten günümüze kadar Balkan Şampiyonaları hariç olmak üzere Avrupa ve Dünya çapında herhangi bir başarı söz konusu değildir. Günümüzde binicilik sporunun

lkemizde yaygınlaşması ve gelişmesindeki temel adımlardan birisi de; binicilik sporunun evrensel kurallarına uygun bir biçimde işletilecek, bilinçli ve kaliteli bir binicilik eēitiminin yapılmasının planlandıēı “Türkiye Binicilik Federasyonu Ulusal Binicilik Okulu ve Eēitim Merkezi”nin kurulmuş olmasıdır. Bunun yanı sıra Binicilik Federasyonunun da özerk yapıya kavuşması ve batı ülkelerinde olduēu gibi sponsorların binicilik sporuna da ilgi göstermesi, bu sporun gelişmesinde önemli yer tutacak hususlar olduēu deēerlendirilmektedir. Bu şalışma sonucunda; Dünya’da olimpik binicilik sporu, kendi sektörünü bile oluşturacak bir hızla gelişim gösterirken, Türk Olimpik Biniciliēi’nin bu gelişime ayak uyduramadıēı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Cumhuriyet, Binicilik, Gelişim

9. SUMMARY

The Development of the Olympic Turkish Equestrian in the Period of Republic

This study has been done for revealing of the development of the Olympic Turkish Equestrian from the period of athletic equestrian training started in the Period of Republic to the present day. Scanning model has been used for the research. For this purpose, issues related to archives and libraries of public institutions and universities had been scanned. As a result;

Horse of using within the framework of international rules by the Turks was in the Republican Period. Equestrian training had a break due to the wars. High-level equestrian riding education teacher could not be found for a long time so the development of the horse-riding was affected negatively. After 1960s, the news has spread related that horse plague disease were seen in Turkey. For this reason it couldn't have participated in any international competition for a long time and failed to organize in our country. War economy and inadequacies of Turkish horse production in our country all in one were dependence on abroad about qualified horse. Closing of the Cavalry Group in 1978 which had served as a riding school at the same time had shaken to the foundations of equestrian training in the scientific sense. Turkish Olympic Equestrian, from the period of joined in 1931 the first international equestrian competition until 1960, had continued success in the international arena.

From that date until today, there isn't any success in Europe and around the World except to the Balkan Championships. Nowadays, one of the fundamental steps of the development and becoming more widespread of the equestrian sport in our country is established that National Equestrian School and Training Center of Turkish Equestrian Federation which will be operated properly to the universal rules of equestrian sports and plan a conscious and quality riding training. Besides, the obtaining autonomous structure of the Equestrian Federation and the interest of sponsors to equestrian sports as western countries are evaluated that plays an important role in the development of this sport. As a result of this study, it can be said that Turkish Olympic Equestrian could not keep up with this development while Olympic equestrian sport in the World shows a rapid development even create their own sector.

Key words: Republic, Equestrian, Development

10. KAYNAKLAR

1. TEKTAŞ, S., Orduda At ve Hıfzıssıhhası, Cemal Azmi Matbaası, İstanbul, 1946,s.11-12.
2. KAHRAMAN, A., Osmanlı Devleti'nde Spor, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1995,s-4,
3. GÜVEN, Ö., Türklerde Spor Kültürü, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları,Ankara, 1999, s.10-11, 191-196, 200-202.
4. Binici Olmak Ders Kitabı (2), Türkiye Binicilik Federasyonu Eğitim Yayınları,2009, s-1.
5. <http://www.bibilgi.com/binicilik> (erişim:01.11.2009)
6. http://www.fei.org/Events/Olympic_Games/Pages/History.aspx (erişim:17.01.2009)
7. Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 4.Cilt, İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş., s-1657.
8. http://www.fei.org/Rules/Documents/GeneralRegulations_22ndedition_effective1_June2007.pdf (erişim:17.01.2009)
9. Türkiye Binicilik Federasyonu Engel Atlama Yarışma Talimatı,2007.
10. ÜNVER, F.A., Antik Çağda Modern Olimpiyatlara Binicilik Spor ve Türk Biniciliğinin Olimpik Gelişimi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara, 2006, s.31-41, 72, 97.
11. Türkiye Binicilik Federasyonu At Terbiyesi Yarışma Talimatı,2007.
12. Türkiye Binicilik Federasyonu Üç Günlük Yarışma Talimatı,2007.
13. <http://equestrianhistory.com/equestrians-equestrianism.php> (erişim:03.11.2009)
14. http://newsvote.bbc.co.uk/mpapps/pagetools/print/news.bbc.co.uk/sport2/hi/olympics_2004/equestrian/history/3477259.stm (erişim:03.11.2009)
15. <http://www.bef.co.uk/Content.asp?PageID=376> (erişim:03.11.2009)

16. KERPiÇÇİ,K., Kuruluşlarında Atlı Birlikler veya Binicilik Yarışma Ekipleri Bulunan Yabancı Ülke Silahlı Kuvvetleri, Türk Silahlı Kuvvetleri Birinci Türk Konkur Atı Yetiştiriciliği Sempozyumu, Gemlik, 1999, s.286-287.
17. <http://www.sporbilim.com/?s=detay&id=100> (erişim: 02.11.2009)
18. ÇINAR,A.A., Türk Dünyası Destanlarında At-Yiğit veya At-İnsan Birlikteliği, Uluslararası Dördüncü Türk Kültürü Kongresi Bildirileri, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1997, Ankara, s-140.
19. Cumhuriyet Ansiklopedisi, 3.Cilt, Arkın Kitabevi, İstanbul, s-711.
20. Spor Ansiklopedisi, Milliyet Yayınları, 1991, s-62.
21. TEMURLENK,Ö., Türk Biniciliği, Dünü ve Bugünü, Öğün Kitapevi, Ankara, 2000, s.9-10, 42, 70.
22. Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi, 4.Cilt, Ana Yayıncılık, s.180-182.
23. UĞUR,V., Cumhuriyet Dönemi Türk Ordusunda Atlı Spor, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2006, s.13-14.
24. EMİROĞLU,K., Yüksel,A., Yoldaşımız At, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2003. s.167-169, 235-236.
25. BAL,R., Türk Kara Kuvvetlerinde Süvari Birlikleri (1920-1965), Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2006, s.69-77.
26. <http://www2.ogu.edu.tr/~mmyo> (erişim:22.03.2009)
27. Binicilik Dünyası Dergisi, Sayı 4-5,1993,s-48.
28. Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,9.Cilt, İletişim Yayınları, s.2293-2295.
29. Atabeyoğlu,C.,Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi, İstanbul,1991,s.146-147.
30. Meydan Larousse Büyük Lügat ve Ansiklopedi,2.Cilt, Meydan Yayınevi, İstanbul, s-386.
31. Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,15.Cilt, İletişim Yayınları, s.1319–1320.

32. Binicilik Dünyası Dergisi, Sayı 8-9,1994,s-20.
33. <http://www.binicilik.org.tr/kurumsal.php?content=tarihce&cid=2>
(erişim:14.08.2009)
34. <http://www.sbinicilik.com/site/1/29/633296903124111250.aspx>
(erişim:01.09.2009)
35. Pazar Vatan Gazetesi,9 Kasım 2008,s-1.
36. <http://www.binicilik.org.tr/kurumsal.php?content=hakimizda&cid=2>
(erişim:14.08.2009)
37. <http://www.binicilik.org.tr/haber.php?id=317>(erişim:22.08.2009)
38. http://www.fei.org/Disciplines/Jumping/About_Jumping/Documents/Jumping_000.pdf (erişim:01.11.2009)
39. http://www.fei.org/Disciplines/Jumping/About_Jumping/Documents/S-WorldChamp_000.pdf (erişim:01.11.2009)
40. http://www.fei.org/Search_Centre/Person/Pages/Search.aspx
(erişim:01.11.2009)
41. http://www.fei.org/Disciplines/Jumping/Results/Pages/Online_Rankings.aspx (erişim:01.11.2009)

11.TEŞEKKÜR

Bu tezin oluşumundan bitimine kadar her aşamasında bana olan güveni ve yapıcı desteğinden dolayı tez danışmanım Prof.Dr.Ömer ŞENEL'e, bu sporda beni yetiştiren ve kaynaklarından faydalandığım hocam (Emekli) Albay Özkan TEMURLenk'e, tezle ilgili fikirlerinden faydalandığım (Emekli) Albay Metin TÜRKER'e ve yüksek lisansa başvurmam konusunda beni motive eden ve tez konusunda yönlendiren (Emekli) Albay Fuat ÜNVER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman her konuda olduğu gibi bu çalışmanın başından sonuna kadar beni destekleyen, sabır ve anlayış gösteren canım annem, kızım ve oğluma teşekkürlerimi sunarım.

12. ÖZGEÇMİŞ

Tolga KARAPİRİM, 1967 yılında Ankara’da doğdu. 1985’de Kuleli Askeri Lisesi’nden, 1989 yılında Kara Harp Okulu’ndan mezun oldu. 1986-1989 yılları arasında Kara Kuvvetleri Atlı Spor Eğitim Merkezi Komutanlığı’nda binicilik eğitimi aldı. 1989 yılında Kara Harp Okulu’ndan teğmen olarak mezun olmasını müteakip 1993 yılına kadar Türk Silahlı Kuvvetleri’nin çeşitli birliklerinde görev aldı. 1993 genel atamalarıyla Gemlik’te bulunan Askeri Veteriner Okulu ve Eğitim Merkezi At Üretim ve Eğitim Tabur Komutanlığı At Eğitim Bölüğüne atandı. 1993-1998 yılları arasında genç at eğitciliği konusunda görev aldı. Görevi esnasında birçok engel atlama yarışmasına katılarak çeşitli dereceler elde etti.

1998 yılı genel atamalarında doğu hizmetini yapmak üzere Ağrı/Patnos’a atandı. 1998-2004 yılları arasında Türk Silahlı Kuvvetleri’nin çeşitli birliklerinde görev alarak 2004 yılında Ankara’ya atandı. Halen görevine Ankara’da devam eden Tolga KARAPİRİM birinci kademe binicilik antrenörlük belgesi sahibidir ve İngilizce bilmektedir.